

PRT 303 – KIBRIS ARKEOLOJİSİ

Prof. Dr. Vasıf Şahoğlu

Ankara Üniversitesi
Prof. Dr. Vasıf Şahoğlu
PRT 303 Kıbrıs Arkeolojisi
00044312/25

Ders 9: Orta Kalkolitik Dönem

Kissonerga – Mosphilia & Lamba – Lakkous & Suskiou – Laona &
Souskiou - Vathyrakakas



PRT 303/09 – KIBRIS ARKEOLOJİSİ
Prof. Dr. Vasıf Şahoğlu

Ankara Üniversitesi
Dil ve Tarih – Coğrafya Fakültesi
Arkeoloji Bölümü
Protohistorya ve Önasya Arkeolojisi Anabilim Dalı

ORTA KALKOLİTİK DÖNEM (M.Ö. 3500-2500)



Kissonerga - Mosphilia

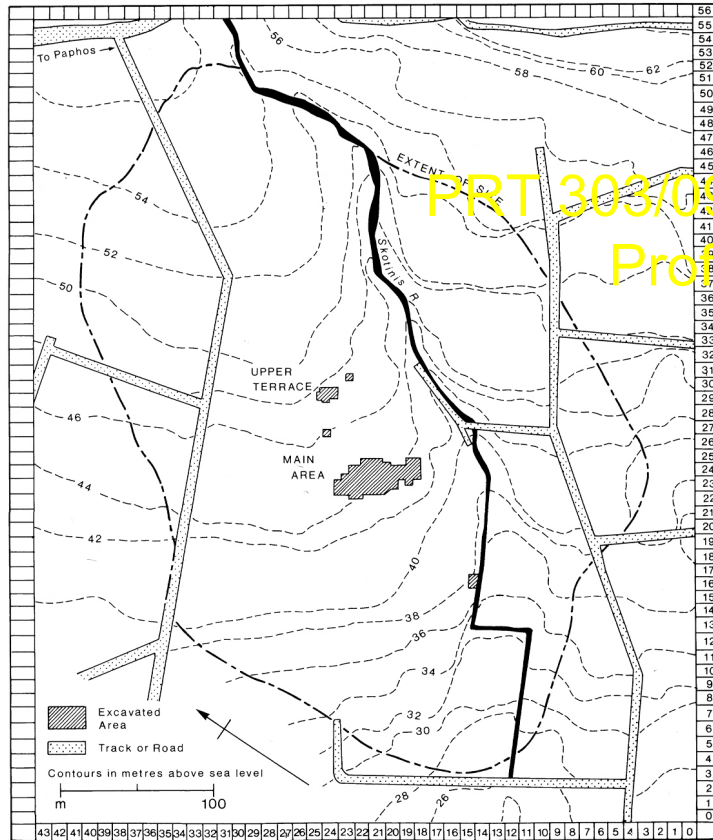
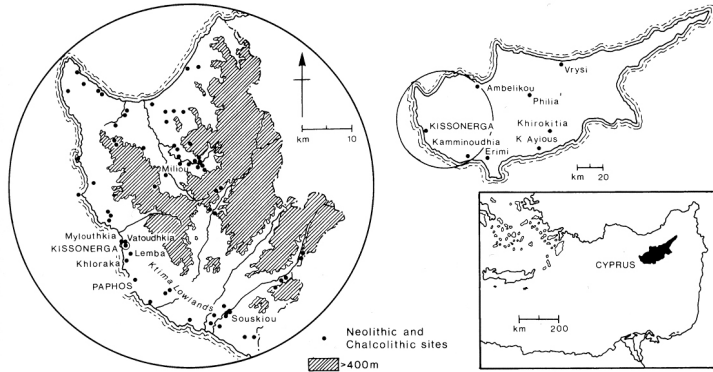
PRT 303/09 – KIBRIS ARKEOLOJİSİ
Prof. Dr. Vasıf Şahoğlu

Kissonerga - Mosphilia

Kissonerga – Mosphilia Kıbrıs'ın güneybatı köşesinde sahilden 1km içeride Skotinis nehrinin kuzey yakasında yer almaktadır. Merkez aynı bölgede yer alan bir grup Kalkolitik dönem yerleşmesi arasında en büyüğüdür.

KISSONERGA-MOSPHEILIA

Ankara Üniversitesi
Prof. Dr. Vasıf Şahoğlu
PRT 303 Kıbrıs Arkeolojisi
00044612/25



Location map and site plan of Kissonerga-Mosphilia showing Main Area and Upper Terrace excavation areas and approximate extent of site



PRT 303/09 – KIBRIS ARKEOLOJİSİ
Prof. Dr. Vasıf Şahoğlu

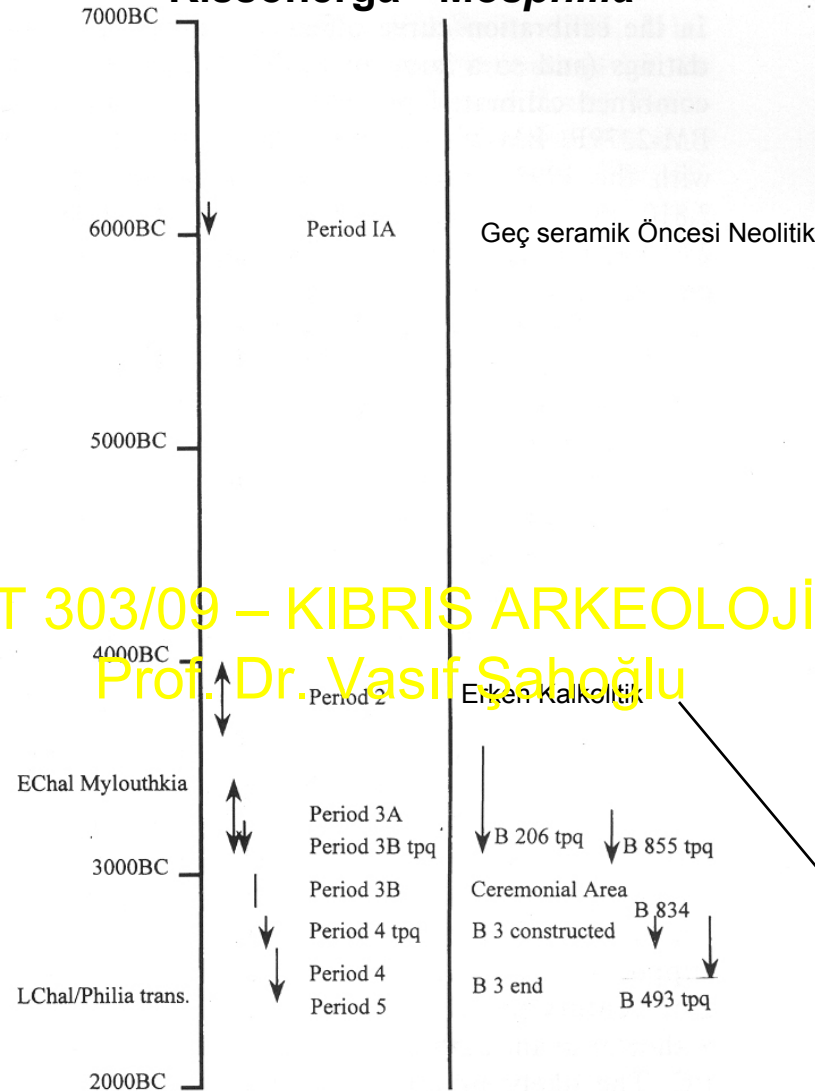


Kissonerga - Mosphilia

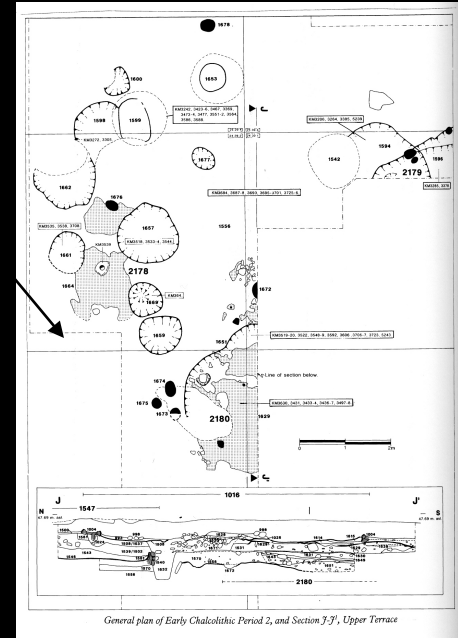
PRT 303/09 – KIBRIS ARKEOLOJİSİ
Prof. Dr. Vasıf Şahoğlu

Kissonerga-Mosphilia 12 hektara ulaşan bir yerleşim alanına sahiptir. Kissonerga – Mosphilia aynı zamanda batı Kıbrıs'ta en uzun kesintisiz iskana sahip yerleşme durumundadır.

Kissonerga - Mosphilia



*Approximate interpreted chronology
for Kissonerga; tpq = terminus post quem*



Kissonerga-Mosphilia tabakalaşması

Kissonerga - Mosphilia

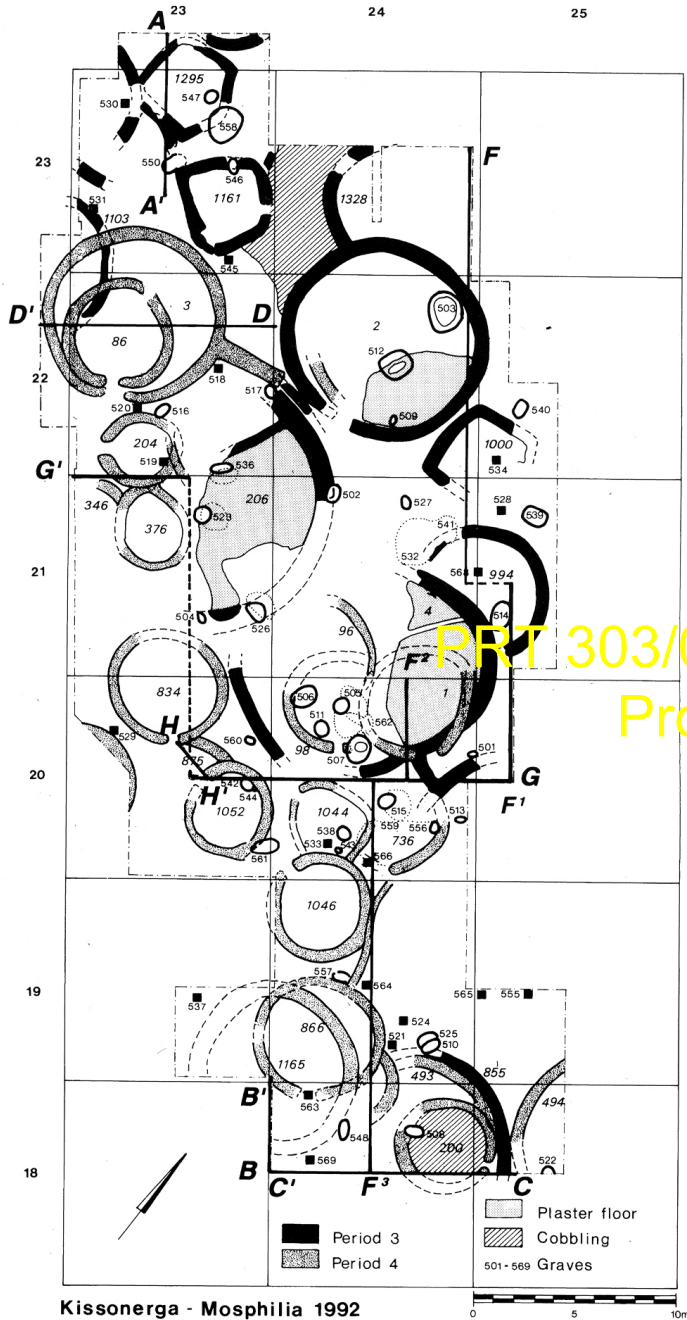
Period	Characteristics	General Period	Approx Dates BC
5	Severely disturbed Philia settlement, urn burials, RP pottery, no upstanding architecture	EBA (Philia)	2,400
4	Major, contact and intensive contact phase settlement, RB/B pottery, chamber tombs, varied burial rites, two phases: the first with founder establishments including the Pithos House, the second with compound zones. Foreign and Philia culture traits	LChal	2,700-2,400
3B	Major settlement with cruciform figurines, RWL pottery, picrolite rich burials. Community consists of imposing calcarenite buildings around a Ceremonial Area, public road and small rectilinear structures in a High Sector, curvilinear buildings in a Stream Sector	MChal	3,200-2,900
3A	Settlement, ridge and rectilinear buildings, RMP pottery	MChal	3,400-3,200
2	Eroded settlement, timbered structures, large bell-shaped pits, GBW pottery	EChal	3,500 ?
1B	Pottery only, RWB/RWBL, PCb	LNeo	4,000
1A	Pit complex, stone bowls	Aceramic Neolithic	< 6,000

Table 14.8: Kissonerga periods with selected characteristics. (Shaded bar: occupational hiatus.)

KISSONERGA-MOSPHILIA

Period 1:	Geç Seramik Öncesi Neolitik
Period 2:	Erken Kalkolitik
Periods 3a-3b:	Orta Kalkolitik
Period 4:	Geç Kalkolitik

PRT 303/09 – KIBRIS ARKEOLOJİSİ
Prof. Dr. Vasıf Şahoğlu



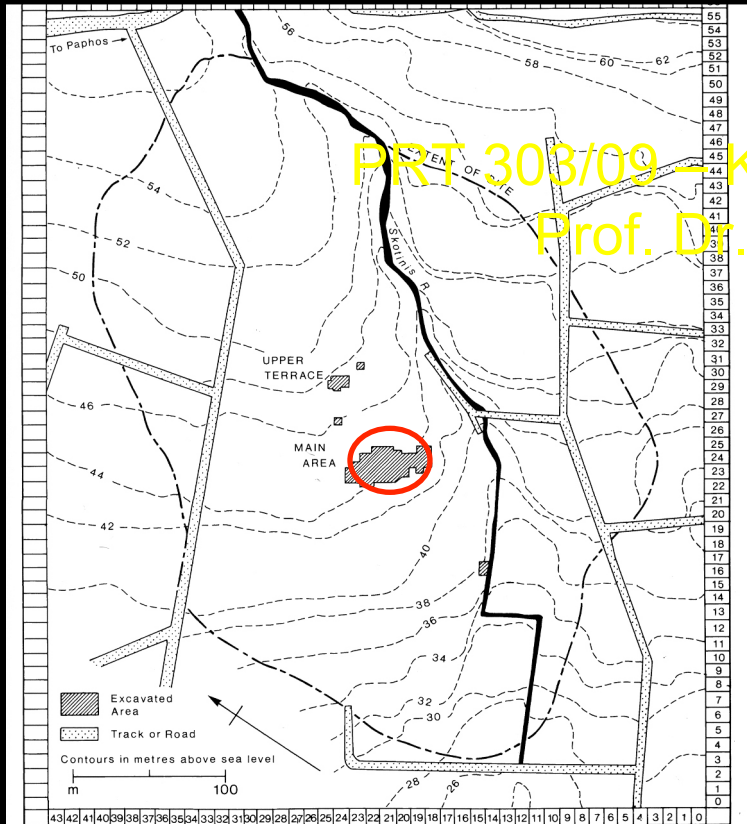
Kissonerga - Mosphilia 1992
Periods 3-4



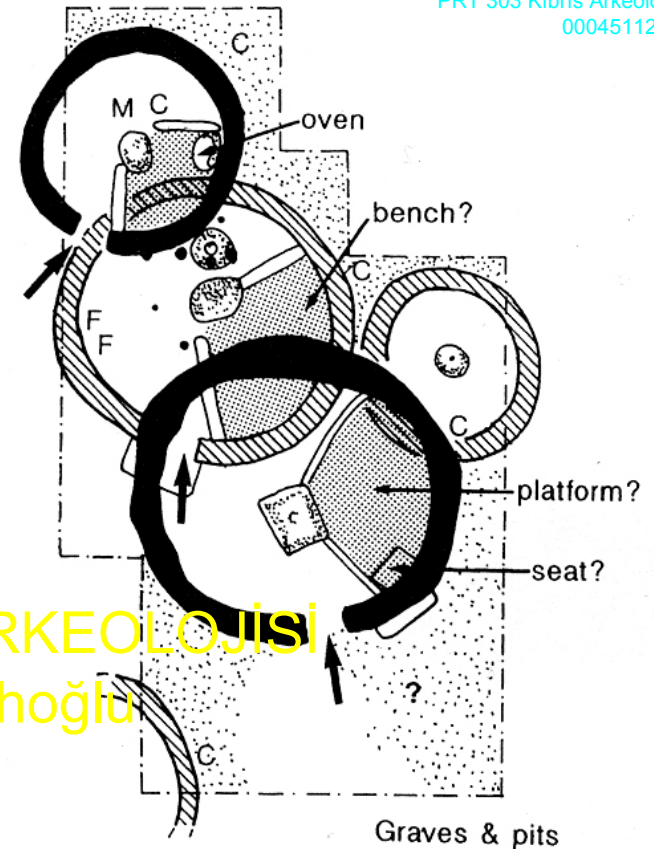
Ana kazı alanı Period 3 ve 4 mimari kalıntılarını gösteriyor

Kissonerga - Mosphilia

3. tabakada yani Orta Kalkolitik Dönem içerisinde Kissonerga – Mosphilia’da bu dönemin Kıbrıs’ta en büyük yapıları olan dairesel planlı evler inşa edilmiştir. Bu evler çevredeki yapılarla kesişmeyecek şekilde, büyük bir ustalıkla inşa edilmiştir. Söz konusu yapılar planlarında fazla bir değişiklik yapılmadan, kısa bir süre kullanılarak kullanımdan kalkmıştır.



Location map and site plan of Kissonerga-Mosphilia showing Main Area and Upper Terrace excavation areas and approximate extent of site



- Early structures
- Late structures
- Living area
- Exterior surface
- Access

M F C ? Burials: Male, female, child, unknown

*Reconstructed Period 3A settlement plan,
Upper Terrace*

KUTSAL ALAN KISSONERGA- MOSPILIA (PERIOD 3B)

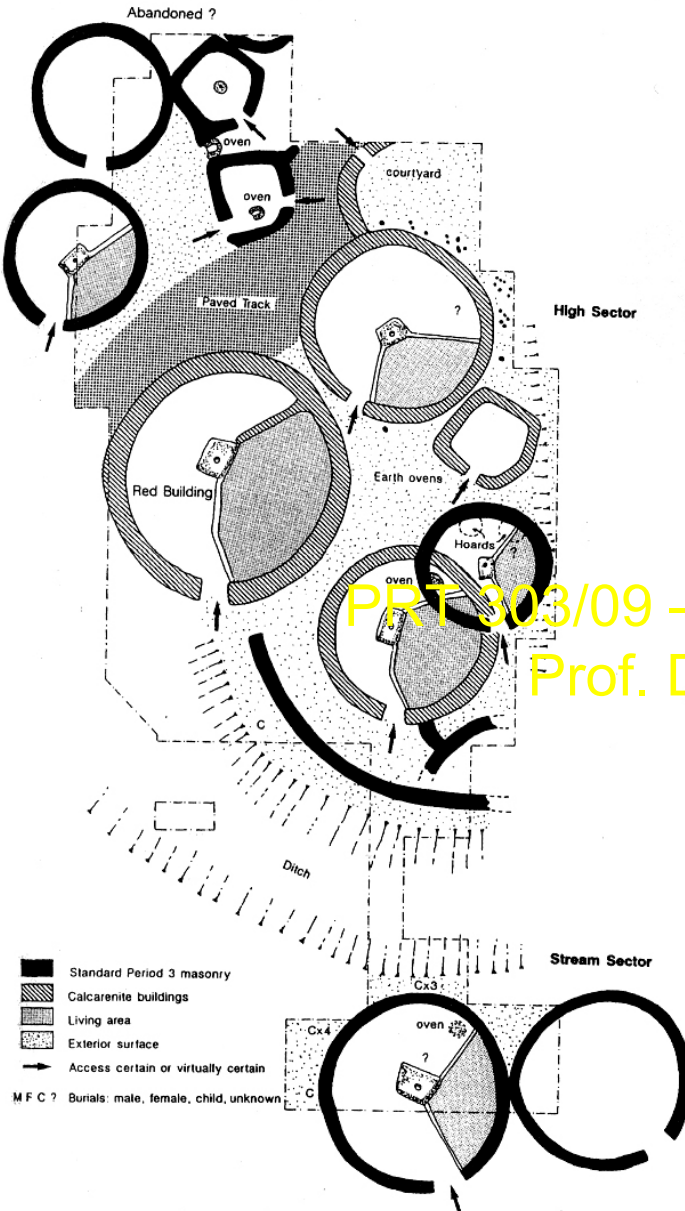
• Kalkerli taşlarla inşa edilen bu yapılar yerleşmenin en yüksek kesiminde yer alıyor. Bu malzeme yerleşmeye uzaktan taşınmış.

• Bu alana kuzeyden döşeli bir alandan geliniyor. Bu alan yerleşmenin diğer kesimlerinden bir duvar ve hendekle ayrılıyor.

• Kırmızı yapı Kıbrıs'ta bu güne kadar kazılan Tunç Çağı öncesi en büyük yapıyı oluşturmaktadır

• “Törensel depo” de bu alanda ele geçmiştir.

• Bu alanda yerleşmenin diğer kesimlerine göre daha yüksek statüye sahip bir oluşum tespit edilmiştir. Özellikle doğurganlık ve bereketle ilgili bir takım seremonilere ait izler de bu alanda açığa çıkarılmıştır.

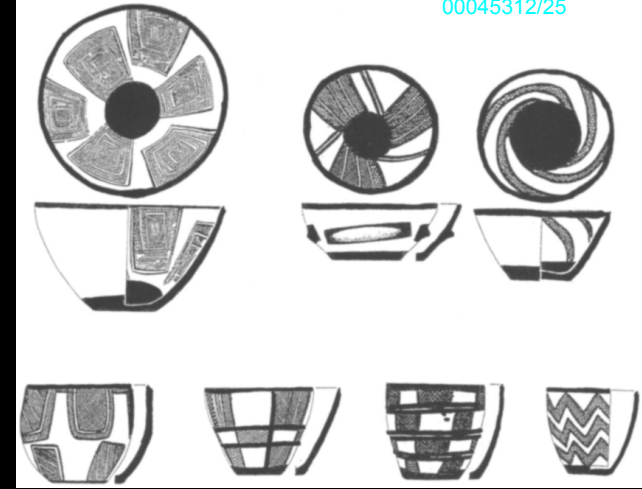


*Reconstructed Period 3B settlement plan,
Main Area*

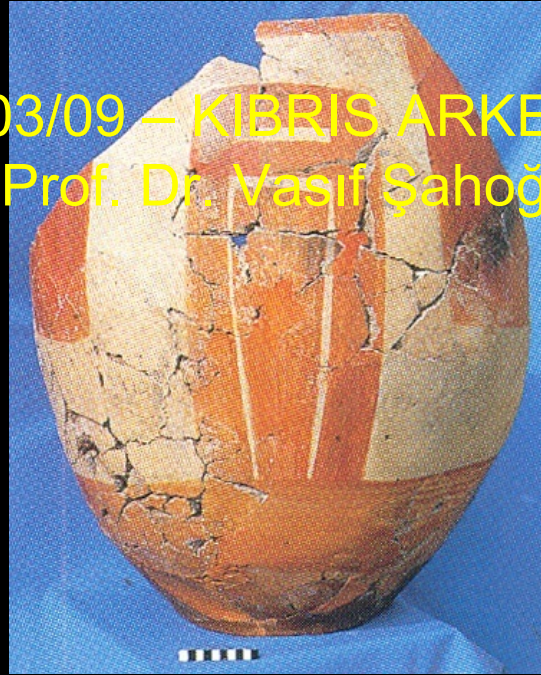
Kissonerga - Mosphilia

Ankara Üniversitesi
Prof. Dr. Vasıf Şahoğlu
PRT 303 Kıbrıs Arkeolojisi
00045312/25

3. tabakada “black topped” olarak adlandırılan üst kısmı siyah renkli seramik geleneği görülmektedir. Bu grupla birlikte yoğun bir şekilde “beyaz üzerine kırmızı” seramik örnekleri bulunmuştur.

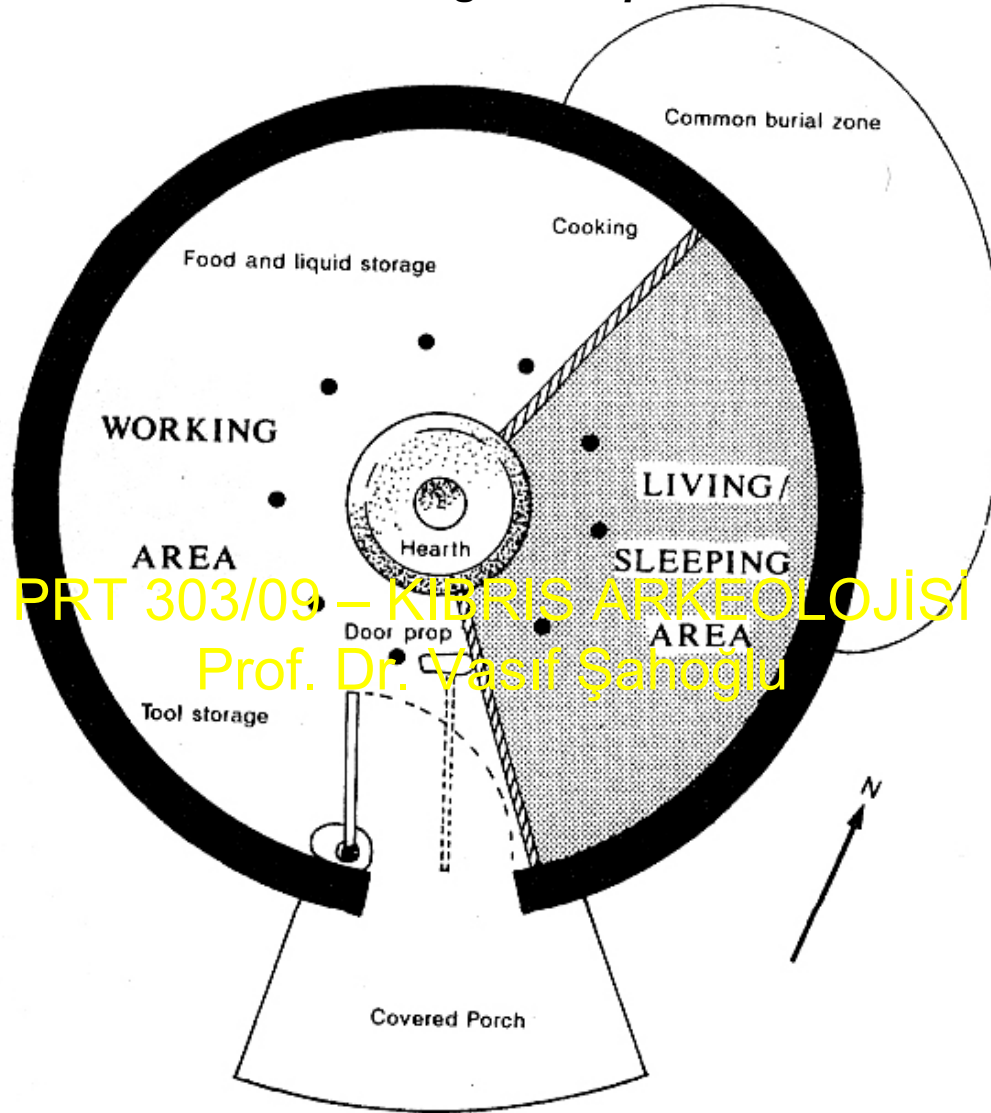


PRT 303/09 – KIBRIS ARKEOLOJİSİ
Prof. Dr. Vasıf Şahoğlu



Kissonerga-Mosphilia Orta Kalkolitik Dönem Seramiği

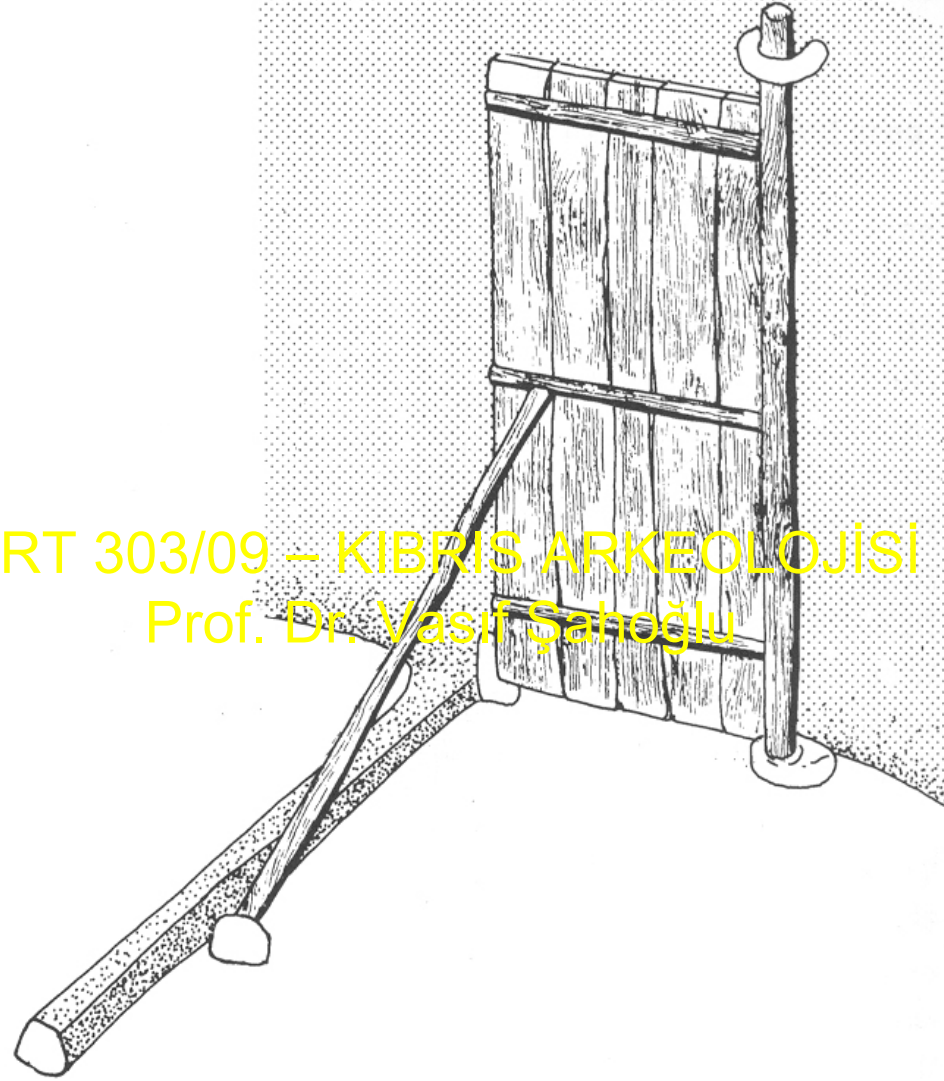
Kissonerga - Mosphilia



The Kissonerga chalcolithic house

Kissonerga - Mosphilia

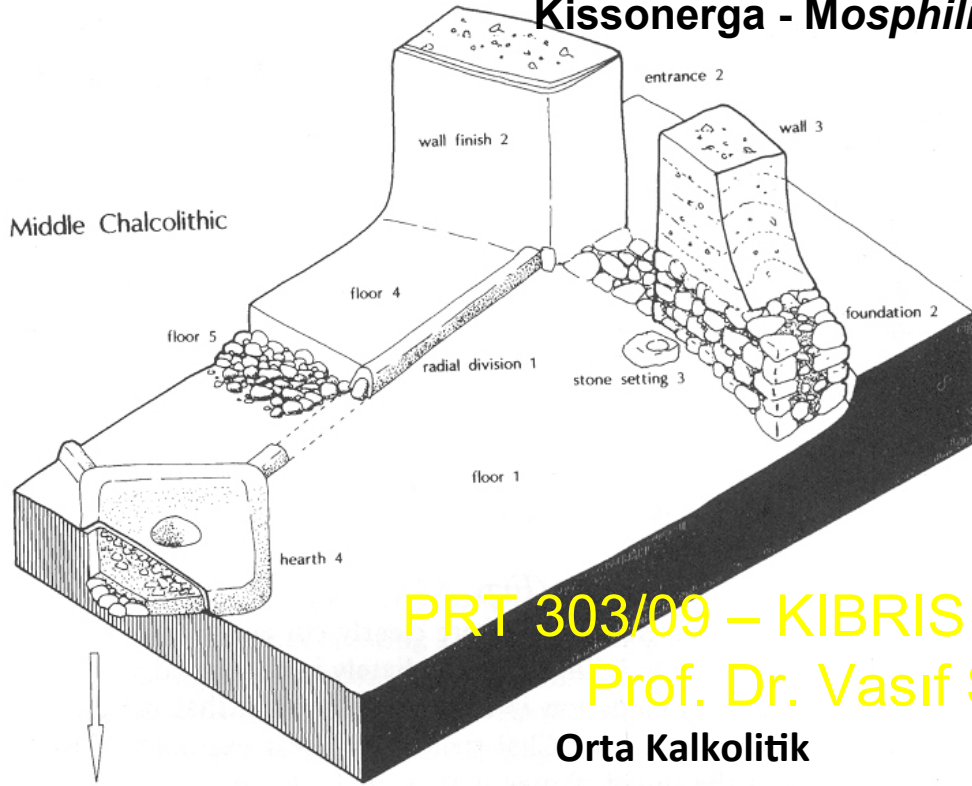
PRT 303/09 – KIBRIS ARKEOLOJİSİ
Prof. Dr. Vasıf Şahoğlu



*Conjectural reconstruction of door prop in
Building 1547*

Kissonerga – Mosphilia Ev Kapısı Rekonstrüksiyonu

Kissonerga - Mosphilia

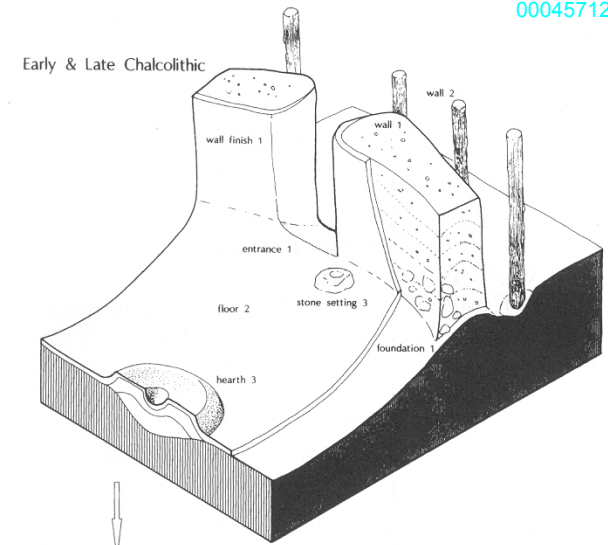


Structural components typical of Period 3B. Note orientation

PRT 303/09 – KIBRIS ARKEOLOJİSİ
Prof. Dr. Vasıf Şahoğlu

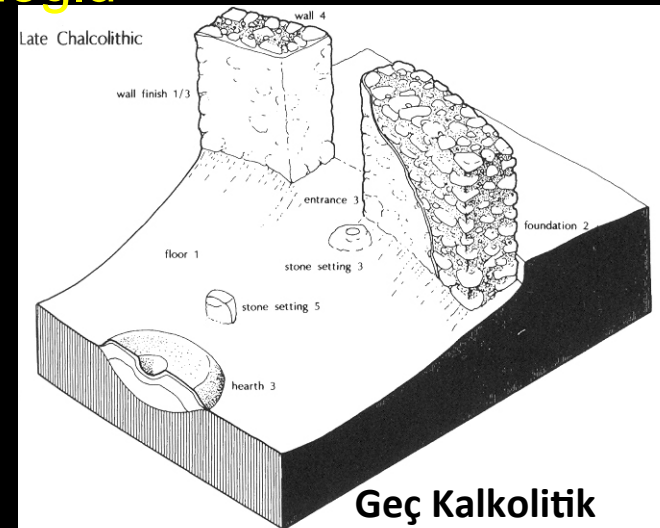
Orta Kalkolitik

Kissonerga – Mosphilia Kalkolitik Yapıların İnşaa Detayları



Erken ve Geç Kalkolitik

Structural components typical of Periods 3A and 4. Note orientation



Geç Kalkolitik

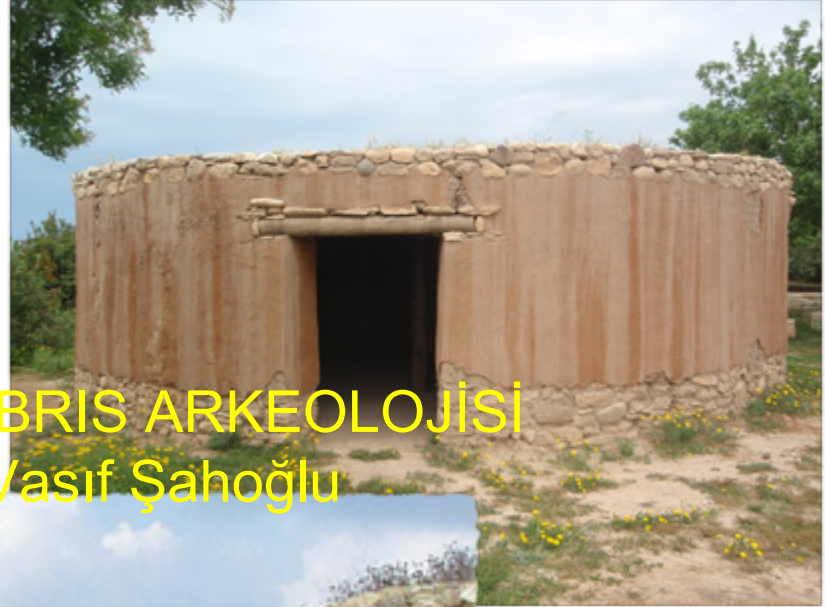
Structural components typical of Period 4. Note orientation varies

Kissonerga – Mosphilia
Deneyisel Arkeoloji Projesi

Ankara Üniversitesi
Prof. Dr. Vasıf Şahoğlu
PRT 303 Kıbrıs Arkeolojisi
00045812/25



PRT 303/09 – KIBRIS ARKEOLOJİSİ
Prof. Dr. Vasıf Şahoğlu



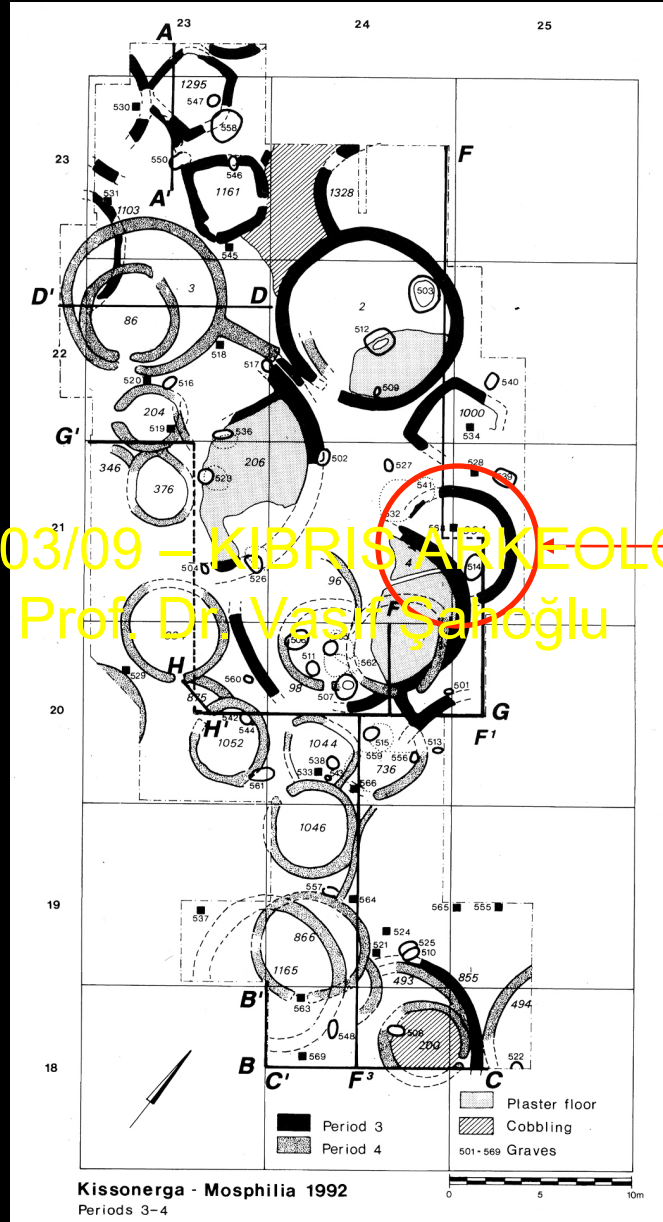
<https://www.archaeological.org/news/currentprojects/5257>

TÖRENSEL DEPOZİT KISSONERGA-MOSPILIA (ORTA KALKOLİTİK)

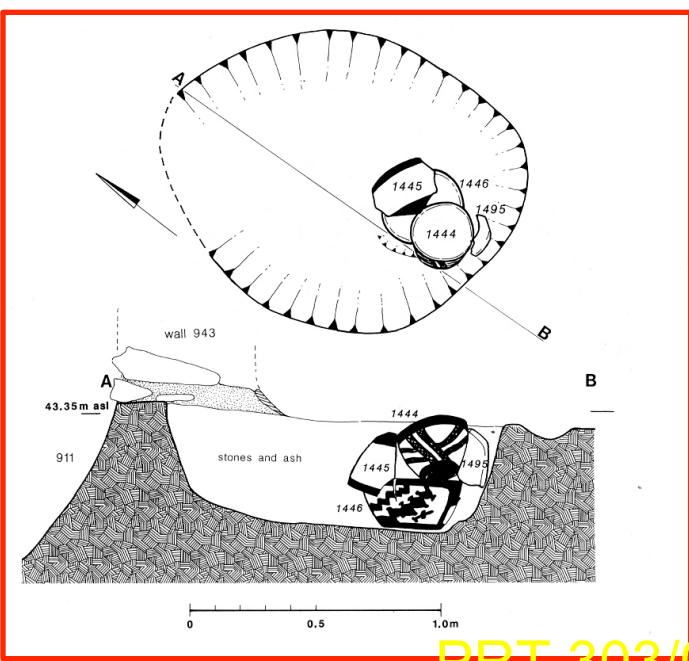
Ankara Üniversitesi
Prof. Dr. Vasıf Şahoğlu
PRT 303 Kıbrıs Arkeolojisi
00045912/25

PRT 303/09 – KIBRIS ARKEOLOJİSİ
Prof. Dr. Vasıf Şahoğlu

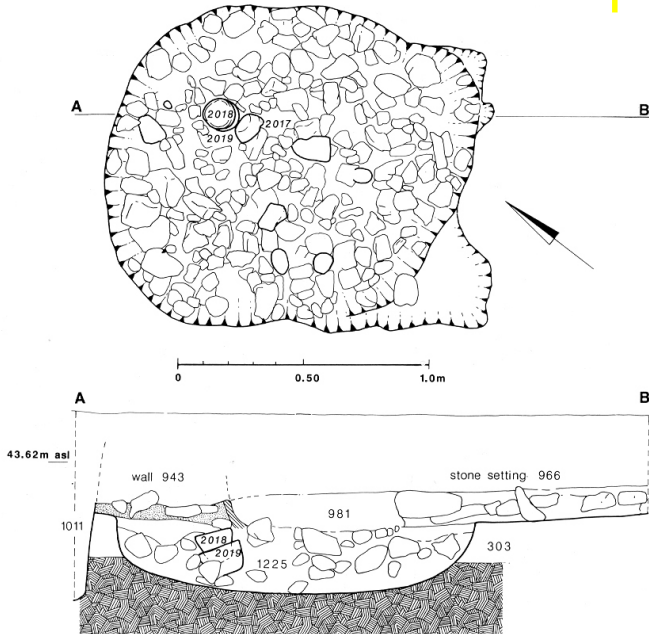
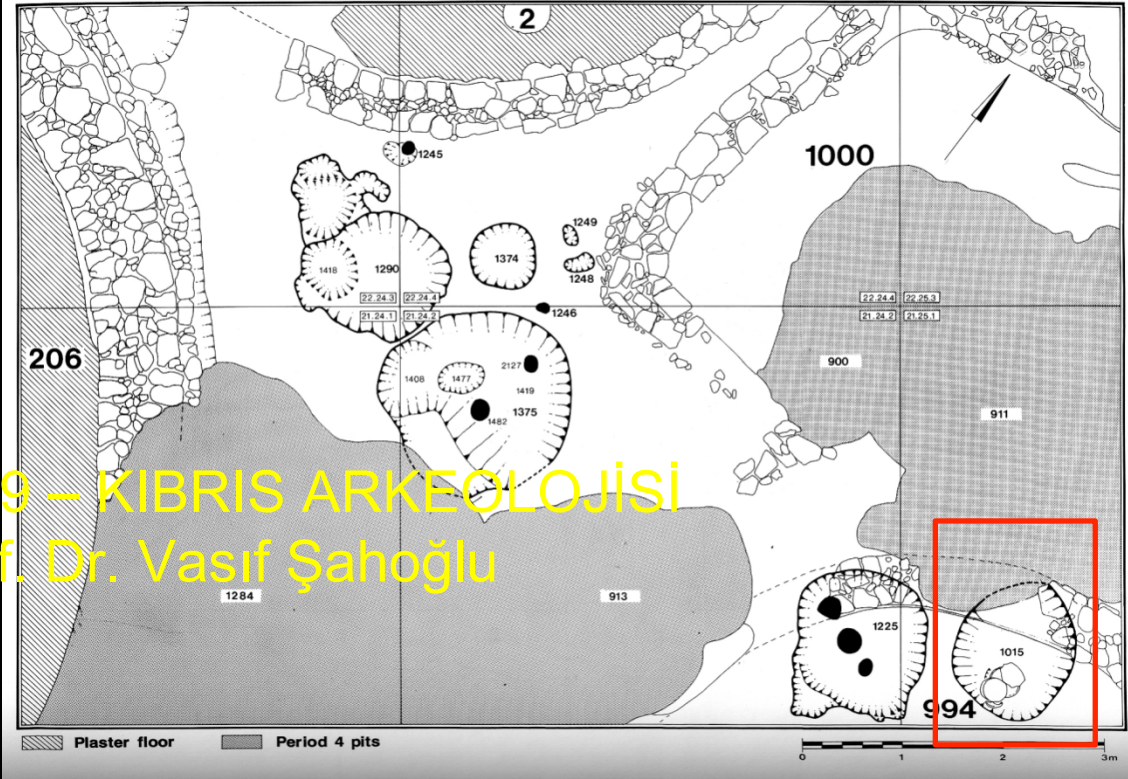
Bu buluntu grubu B994
nolu yapının altında ele
geçmiştir.



Törensel Depozitin bulunduğu alan, KISSONERGA-MOSPHEILIA

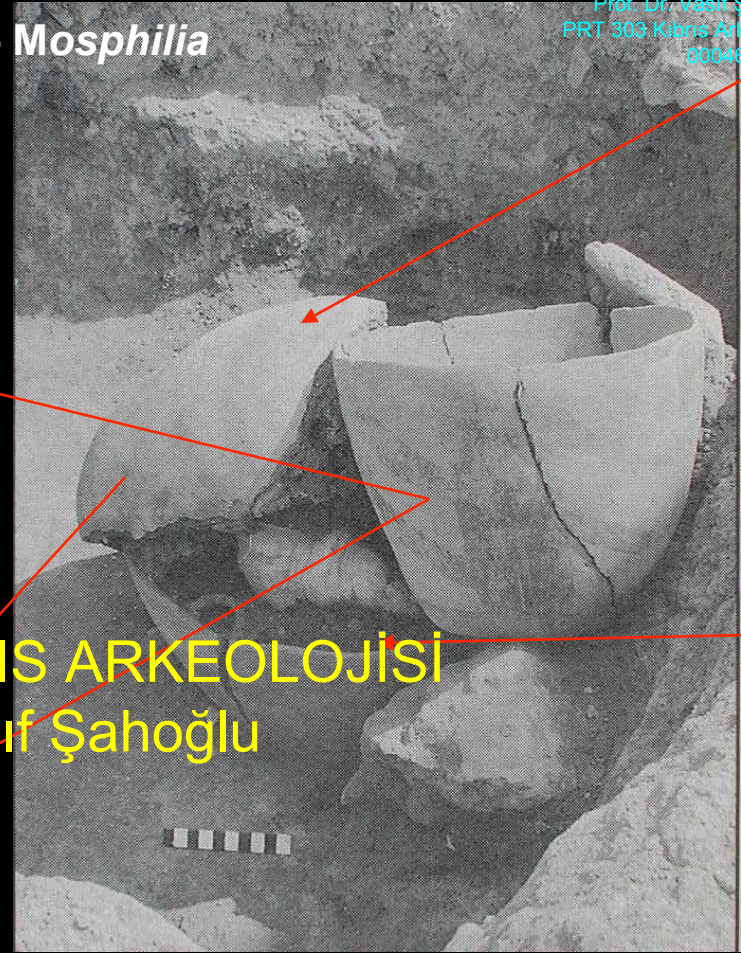


PRT 303/09 – KIBRIS ARKEOLOJİSİ
Prof. Dr. Vasıf Şahoğlu



1 x 1.5 x 0.36 boyutlarındaki bir çukurun içerisinde yanmış taşlar, bazıları kırmızı boya izleri taşıyan taş aletler, organik kalıntılar ve bazı seramik parçaları ele geçmiştir. Çukurun güney kenarında, en altta duran içerisinde 41 adet figürin ve diğer objeler yer alan çanağın üzeri ve kenarında çeşitli seramik kaplar tespit edilmiştir. Bu buluntu grubunda en üstte ağzı yukarıya bakacak şekilde yerleştirilmiş bir çanak, onun altında iki çanak parçası ve onun da altında içerisinde taş, seramik figürinler, büyük bir deniz kabuğu, dört ayaklı bir hayvan figürünü, delinmiş bir terrakota koni, taştan küçük ezme aletleri, perdah taşları, bir çakmaktaşı dilgi ve çeşitli çakıl taşları bulunmuştur.

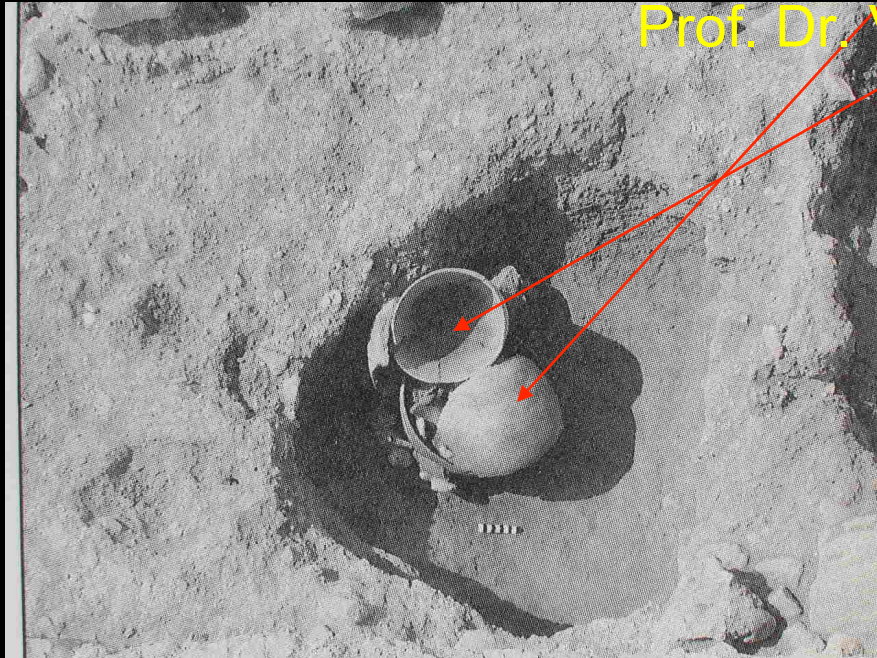
Kissonerga - Mosphilia



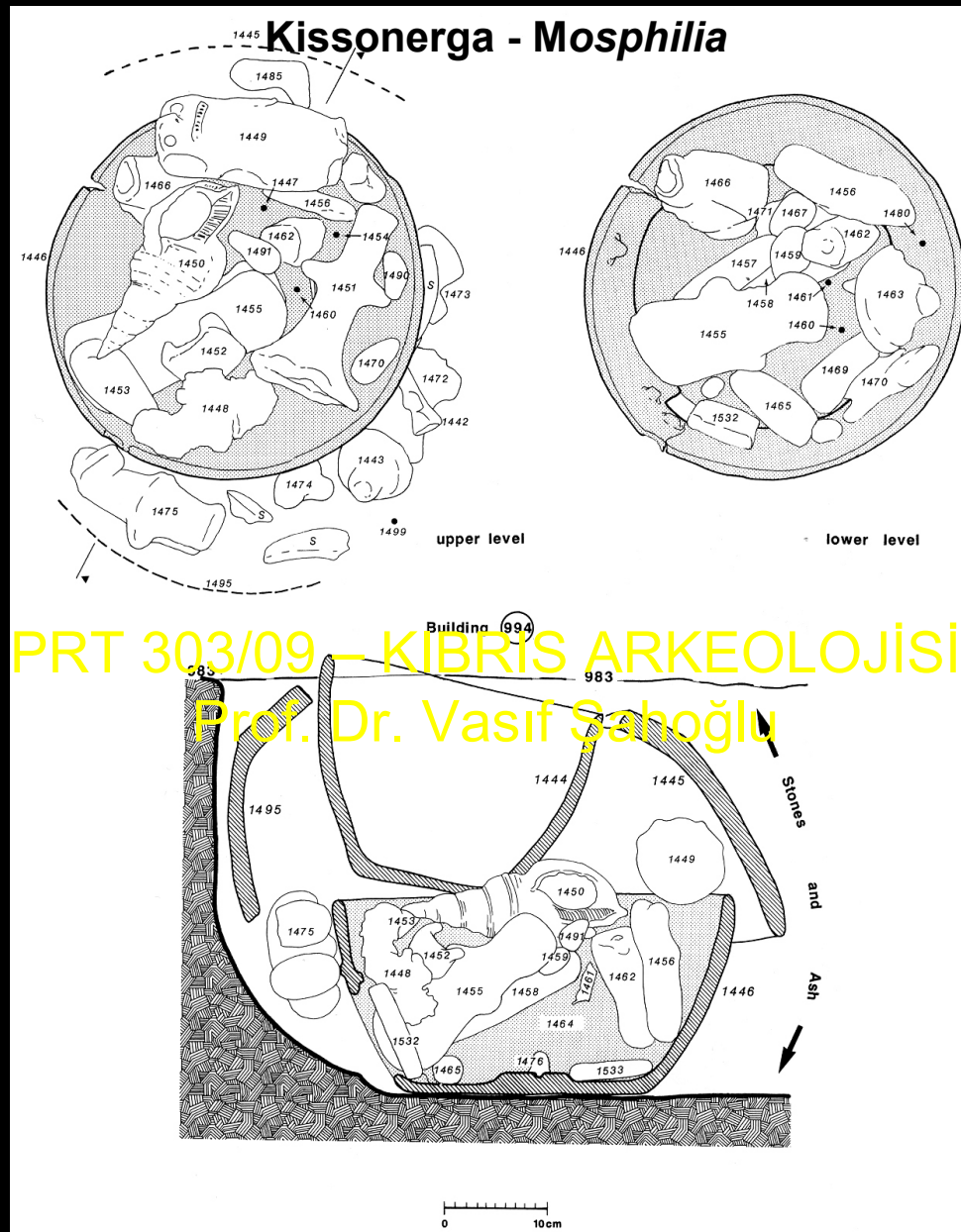
Ev modelini
kapatan
seramik
parçası

İçerisinde
figürinler
bulunan ev
modeli

PRT 303/09 – KIBRIS ARKEOLOJİSİ
Prof. Dr. Vasıf Şahoğlu



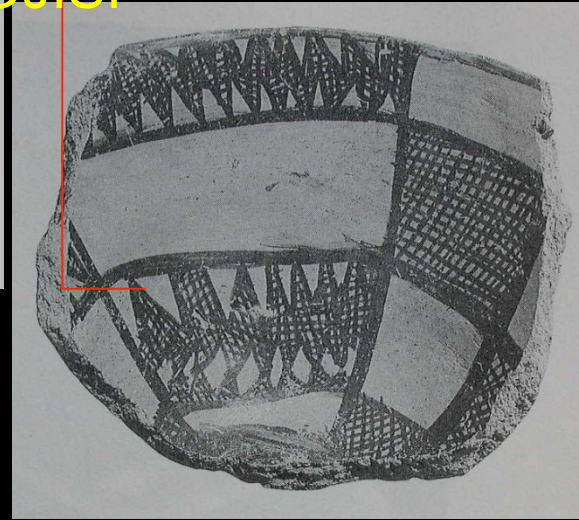
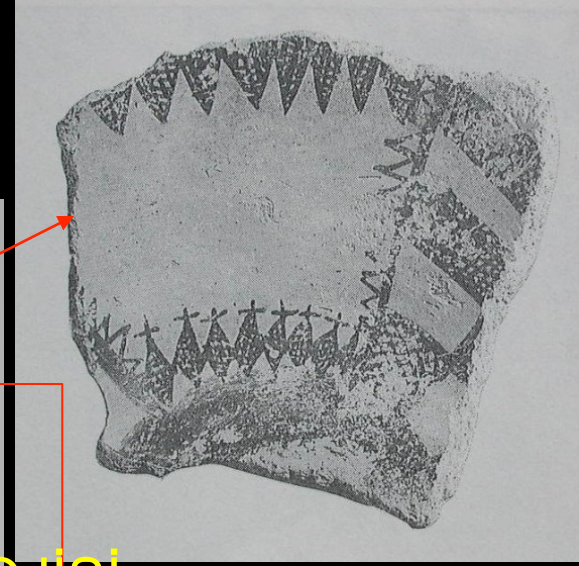
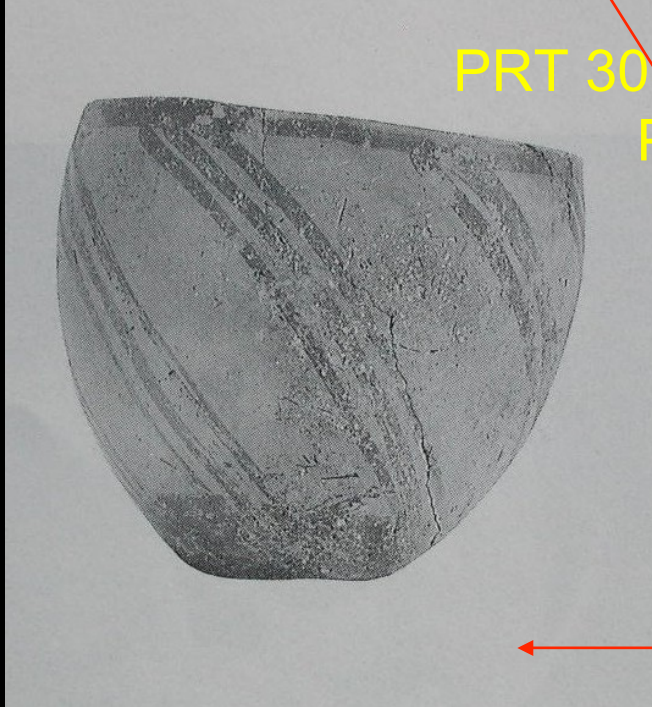
Bu kabın dışında da çeşitli figürinler bulunmuştur. Bu gömme ile bağlantılı herhangi bir insan gömüsü tespit edilmemiştir. Bu durumda söz konusu düzenleme ölü gömme ile bağlantılı olmayan çok önemli bir uygulamaya işaret etmektedir.



PRT 303/09 – KIBRIS ARKEOLOJİSİ
Prof. Dr. Vasıf Şahoğlu

Törensel depozitin plan ve kesiti, Kissonerga-Mosphilia

Kissonerga - Mosphilia



PRT 303/09 – KIBRIS ARKEOLOJİSİ
Prof. Dr. Vasıf Şahoğlu

Ev modelinin çevresinde ele geçen çeşitli çanaklar



Ev modeli ve içerisinde ele geçen figürinlerin kazı sırasındaki farklı fotoları

**Törensel depozitte ele geçen ev modeli
Kissonerga-Mosphilia (KM 1446)**

Ankara Üniversitesi
Prof. Dr. Vasıf Şahoğlu
PRT 303 Kıbrıs Arkeolojisi
00046512/25



PRT 303/09 – KIBRIS ARKEOLOJİSİ
Prof. Dr. Vasıf Şahoğlu

Ev modelinin hem iç kısmı
hem de dış kısmı boyalıdır.

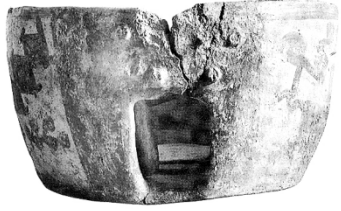
Kapı boşluğunun üst kısmındaki
çıkıntı yapan düzenlemeler, kapının
üst eşiğini oluşturan ağaç dikmeleri
taklit etmektedir.



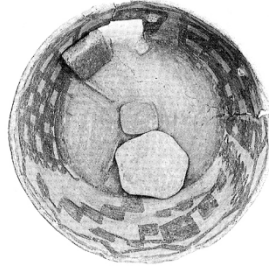
Ev modelinin üstten görünüşü Kissonerga Mosphilia'daki ve
Lemba Lakkous'daki ev modelleriyle aynı plan.

Kissonerga - Mosphilia

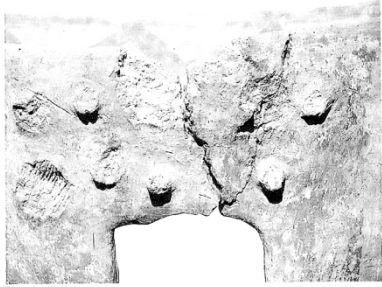
Ankara Üniversitesi
Prof. Dr. Vasıf Şahoğlu
PRT 303 Kıbrıs Arkeolojisi
00046612/25



1



2



3



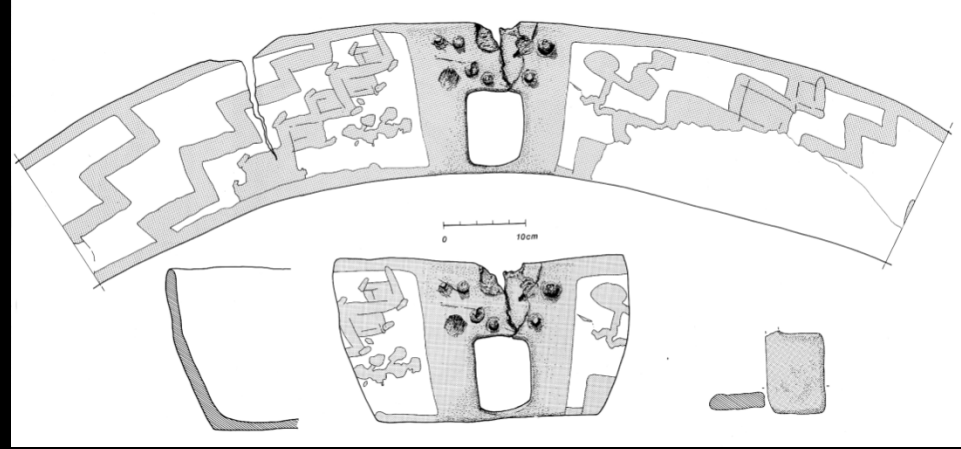
4



5

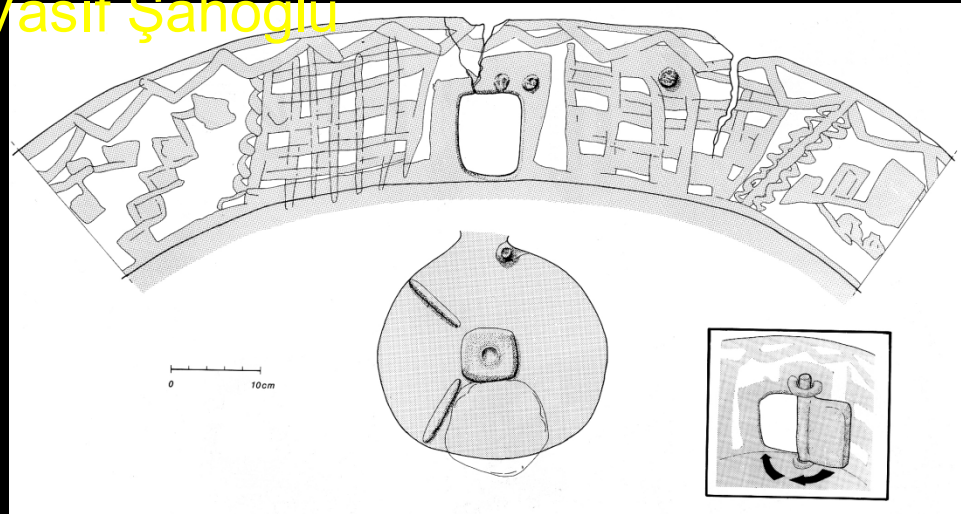


6



Ev modelinin iç kısmındaki bezemeler

PRT 303/09 – KIBRIS ARKEOLOJİSİ
Prof. Dr. Vasıf Şahoğlu

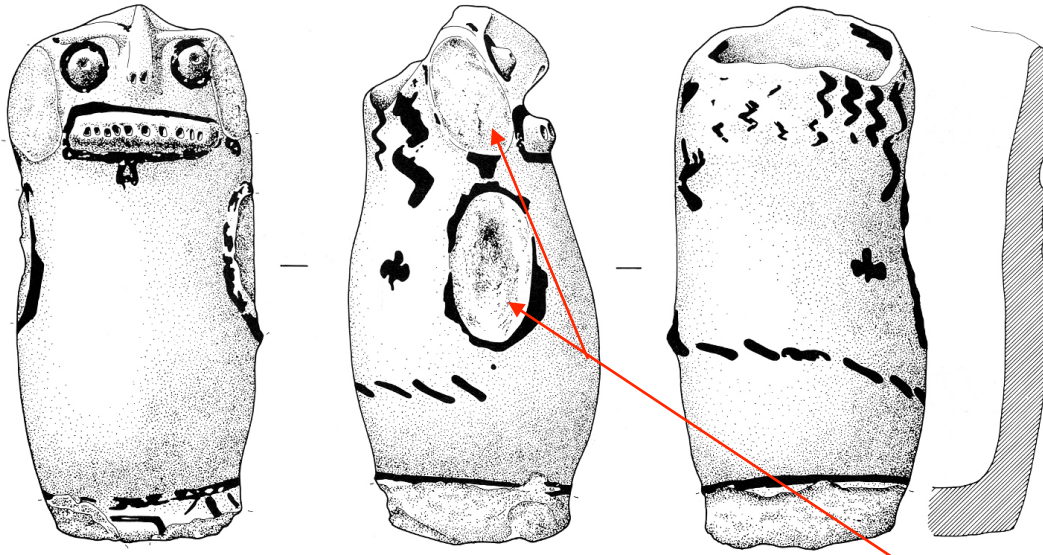


Ev modelinin farklı açıdan görüntüleri

Ev modelinin dış kısmındaki bezemeler

Kissonerga - Mosphila

KM 1449 –



KM 1449

- Bu figür, bulunan figürinler arasında cinsiyeti belirtilmemiş tek örnektir. Olasılıkla erkeği temsil etmektedir.

PRT 303/09 – KIBRIS ARKEOLOJİSİ
Prof. Dr. Vasıf Şahoğlu

Kırık olan kollar baş kısmına doğru kaldırılmıştır.

Sonuna kadar açık gözler ve olasılıkla açık bir ağız temsil eden (dişler görülüyor) düzenleme üniktir.



Kissonerga - Mosphilia

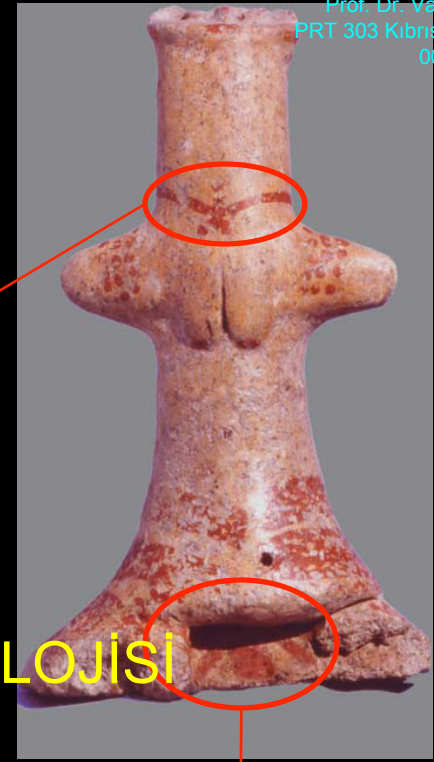
Ankara Üniversitesi
Prof. Dr. Vasıf Şahoğlu
PRT 303 Kıbrıs Arkeolojisi
00046812/25



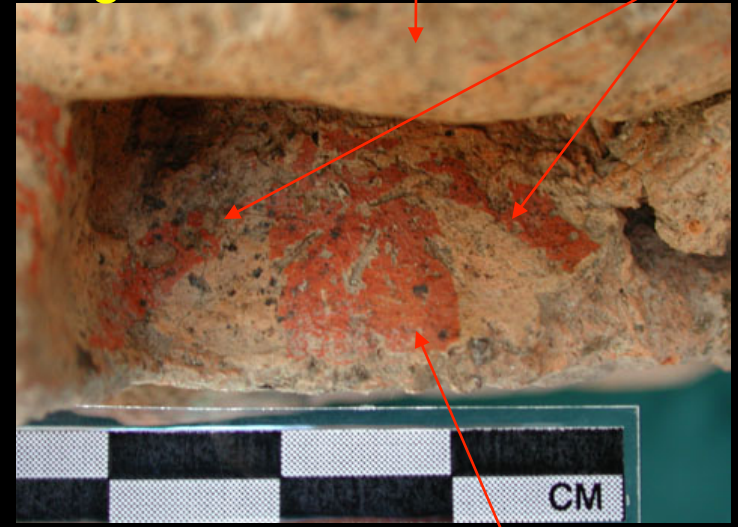
PRT 303/09 – KIBRIS ARKEOLOJİSİ
Prof. Dr. Vasıf Şahoğlu



Doğum yapan figürin (KM 1451)



Arms



Head

Doğum yapan figürin KM 1451



PRT 303/09 – KIBRIS ARKEOLOJİSİ
Prof. Dr. Vasif Şahoğlu

KM 1451

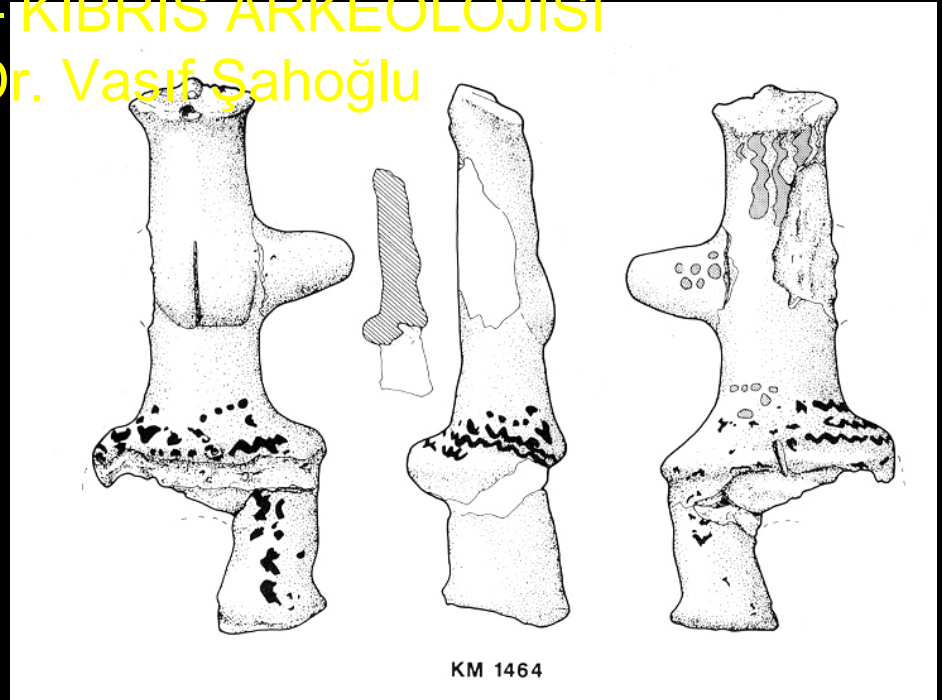
Kissonerga - Mosphilia

Pişmiş topraktan yapılan figürinler taş figürinlere nazaran daha fazla çeşitlilik göstermektedir. Pt figürinlerin altı tanesi çanağın içine, üç tanesi ise çanağın dışına yerleştirilmiştir. Figürinlerin bir tanesi dışında tamamı kadın figürini olarak yapılmıştır. Farklı farklı şekillendirilmiş figürinler arasında en ilginç grubu dört oturur durumda gösterilmiş doğum yapan kadın figürinleri oluşturur.

PRT 303/09 – KIBRIS ARKEOLOJİSİ
Prof. Dr. Vasıf Şahoğlu



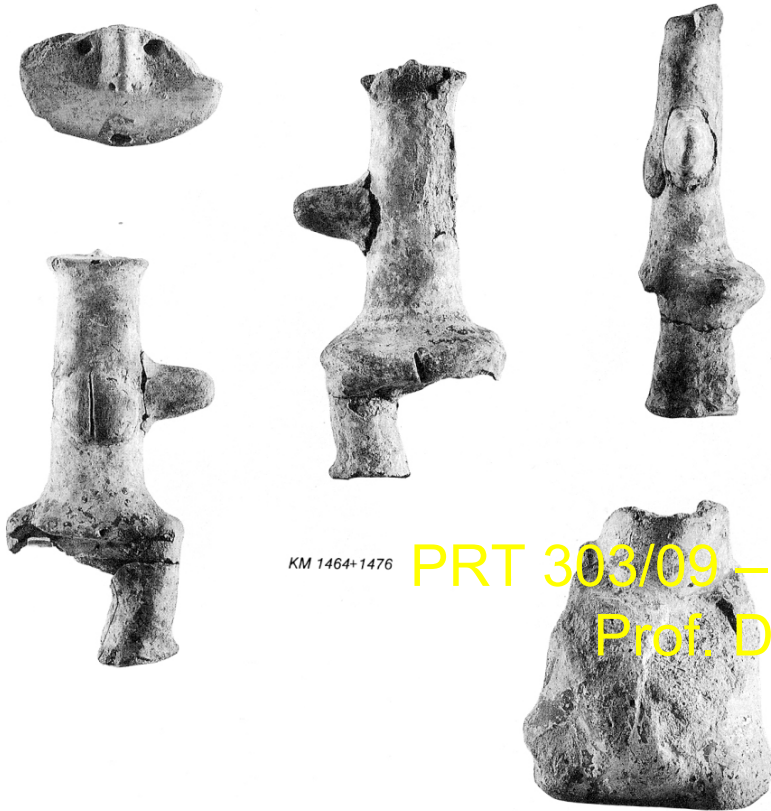
Pottery figurines KM 1460 (Ht. 9.3 cm) and KM 1463 (Ht. 9.4 cm)



KM 1464

Kissonerga - Mosphilia

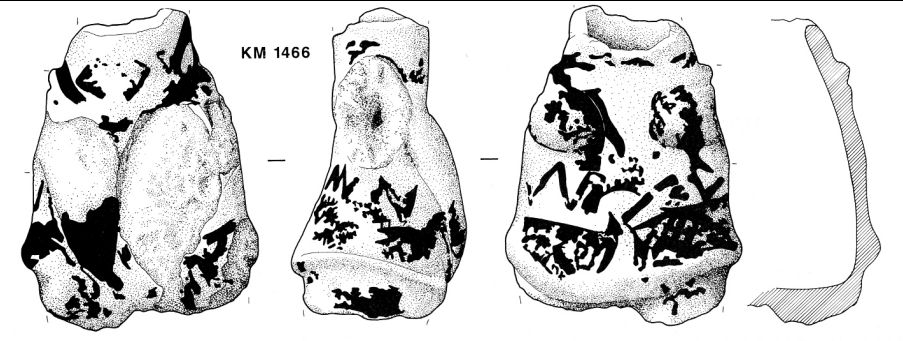
Ankara Üniversitesi
Prof. Dr. Vasıf Şahoğlu
PRT 303 Kıbrıs Arkeolojisi
00047112/25



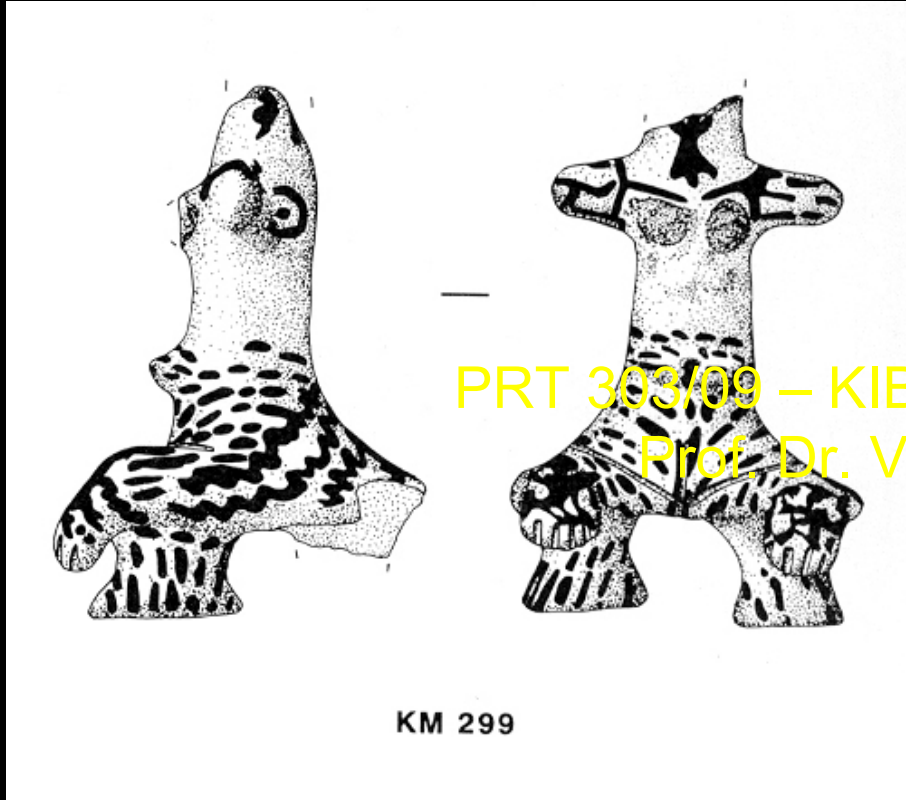
PRT 303/09 – KIBRIS ARKEOLOJİSİ
Prof. Dr. Vasıf Şahoğlu



Bu buluntu grubunda ele geçen taş figürinler de dahil birçok örnek özellikle kırıldıktan sonra gömülmüştür.



Kissonerga - Mosphilia



PRT 303/09 – KIBRIS ARKEOLOJİSİ
Prof. Dr. Vasıf Şahoğlu



Kissonerga – Mosphilia’da yerleşimde ele geçen bir figürin

Kissonerga - Mosphilia



KM 1453



KM 1462



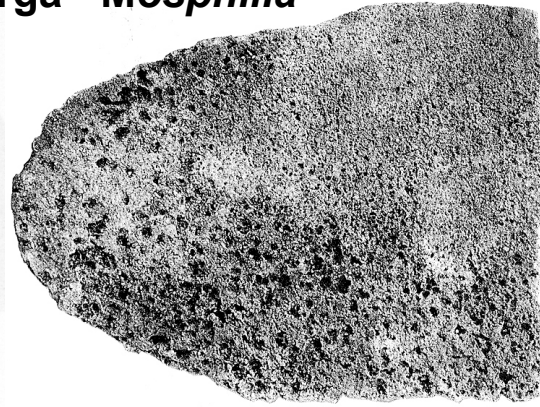
KM 1490



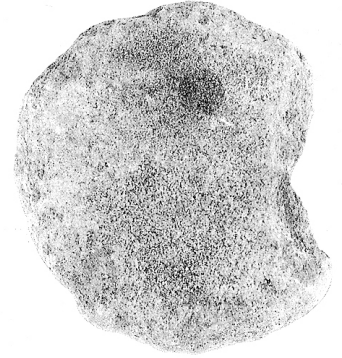
KM 1491



KM 1458



KM 2026



KM 2024



KM 1456



KM 1457



KM 1465



KM 1479



KM 1468



KM 2030



KM 2031



KM 1484



KM 1494



KM 1489



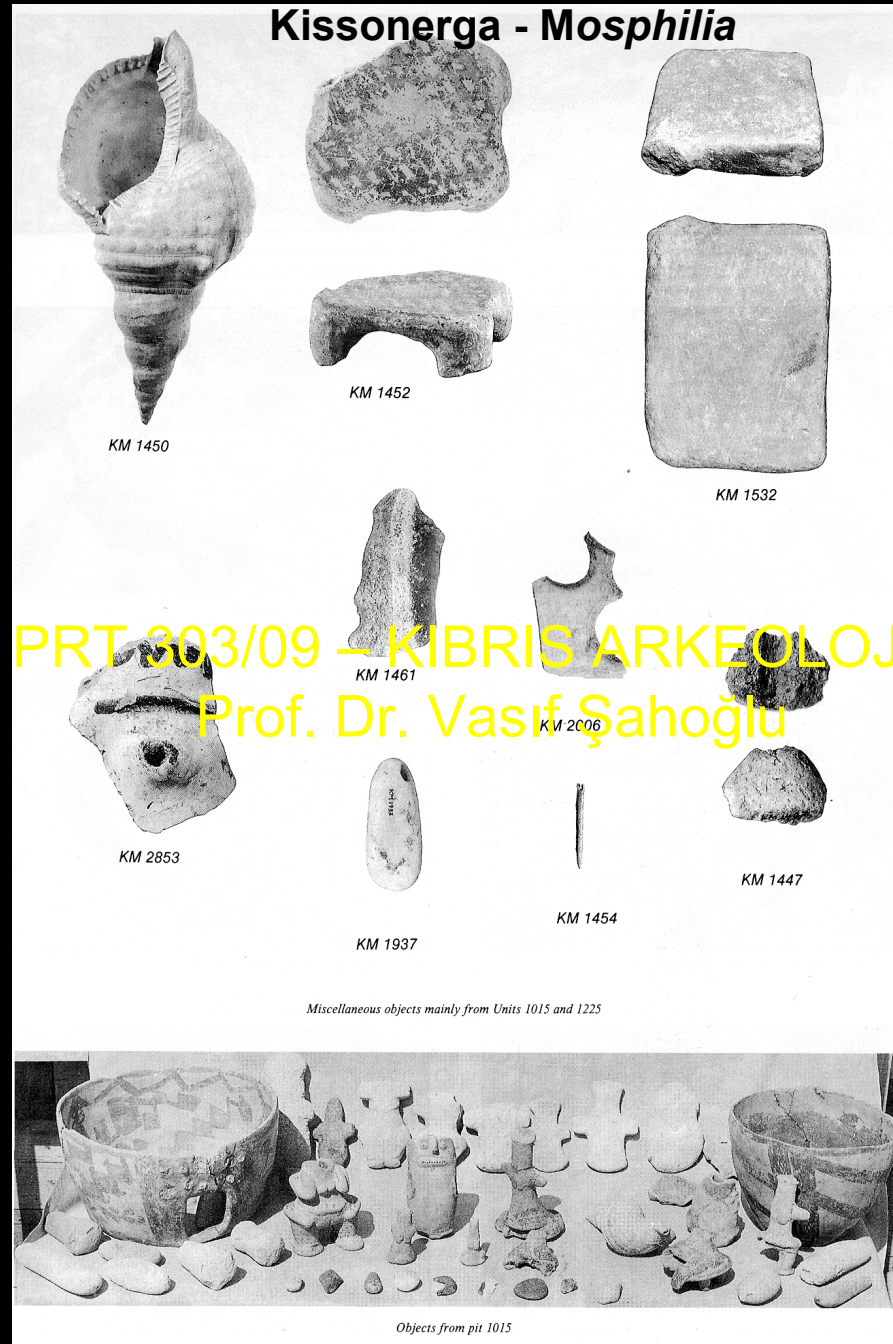
KM 2035



KM 2037

PRT 303/09 – KIBRIS ARKEOLOJİSİ
Prof. Dr. Vasif Şahoğlu

Kissonerga - Mosphilia



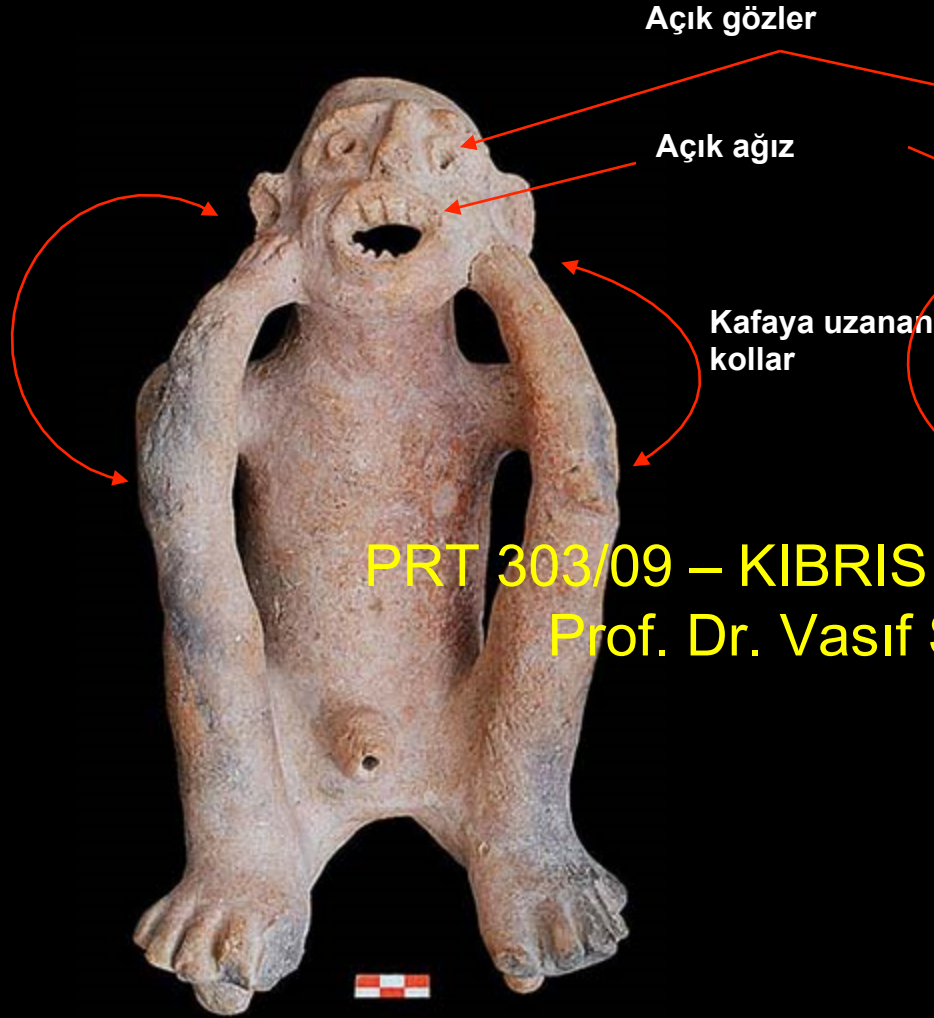
PRT 303/09 – KIBRIS ARKEOLOJİSİ
Prof. Dr. Vasıf Şahoğlu



PRT 303/09 – KIBRIS ARKEOLOJİSİ
Prof. Dr. Vasıf Şahoğlu

Pierides collection, Oturan figürin

Kissonerga - Mosphilia



PRT 303/09 – KIBRIS ARKEOLOJİSİ
Prof. Dr. Vasıf Şahoğlu

Olasılıkla Souskiou'da ele geçen "oturan figür"



Figurin KM 1449 Kissonerga-Mosphilia.



Ankara Üniversitesi

Prof. Dr. Vasıf Şahoğlu

PRT 303 Kıbrıs Arkeolojisi

00047812/25

«Oturan figür»

PRT 303/09 – KIBRIS ARKEOLOJİSİ
Prof. Dr. Vasıf Şahoğlu

KM 1449

Oturan Figür, çıkış yeri bilinmediği için tam olarak tanımlanamayan bir eserdir. Ancak stilistik benzerliklerinden yola çıkarak, Kissonerga Mosphilia örneği ve Souskiou – Vathyrkakas mezarlığından ele geçen örneklerle olan stilistik benzerlikleri, bunun Orta Kalkolitiğe tarihlenmesi gerektiğini göstermiştir.

- Oturan figür, Mosphilia'da ele geçen doğum taburelerine benzeyen bir taburenin üzerinde oturmaktadır.



KM 1452



KM 1463, Figür doğum taburesi üzerinde oturmaktadır.

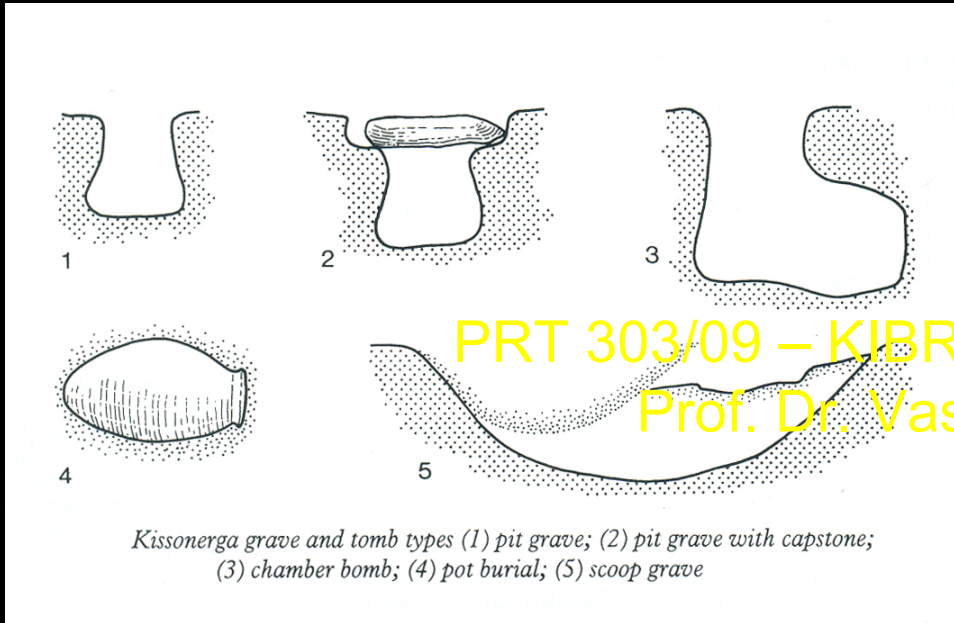
Kissonerga Mosphilia'daki törensel depozitte ele geçen bir doğum taburesi örneği.

ORTA KALKOLİTİK ÇAĞ ÖLÜ GÖMME GELENEKLERİ

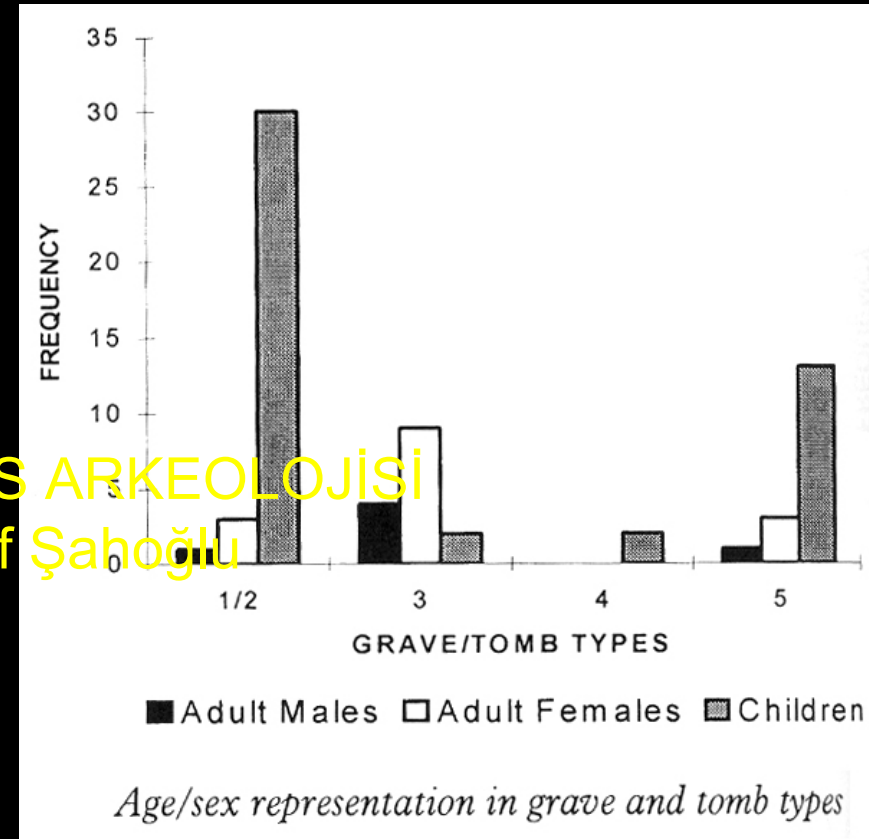
- Orta Kalkolitikte hem birbirinden farklı hem de bütünlük gösteren mezar tipleri karşımıza çıkar.
- Mosphilia'da bu döneme ait 73 mezar kazılmıştır.
- Erişkinler daha çok yerleşmenin dışına gömülmüştür. (Souskiou – Vathyrkakas mezarlığı), çocuklar ise yerleşim içerisine gömülmüşlerdir.
- Çocuk mezarları içerisinde mezar eşyaları ele geçmiştir. Özellikle deniz kabuğundan kolyeler ve pikrolit pendants yaygındır.
- 2 tüp mezar tespit edilmiştir. Yerleşmeler içerisinde oval çukurlara yapılan gömüler, Yerleşim dışındaki mezarlıkta ise daha büyük kuyu mezarlar.
- Mezarlarda hem tekil hem de çoğul gömülerle karşılaşmaktadır. Esas gömü sağ tarafı üzerine hocker tarzda yerleştirilmektedir.

PRT 303/09 – KIBRIS ARKEOLOJİSİ

Prof. Dr. Vasıf Şahoğlu



PRT 303/09 – KIBRIS ARKEOLOJİSİ
Prof. Dr. Vasıf Şahoğlu



Kissonerga-Mosphilia mezar tipleri ve dağılımları

Kissonerga-Mosphilia mezar konteksleri

- Az sayıda mezar eşyası vardır
- Mezarlarda bulunan eşyalar yerleşmedekilerle benzerlikler gösterir
- En karakteristik buluntular seramik şişeler ve çanaklardır.
- Seramik eşyalar arasında deniz kabuğundan kolyeler veya kemik pendentifler vardır.
- Mosphilia mezarlarında bebek / çocuk mezarları ile haç biçimli pikrolit pendentifler arasında bir bağlantı vardır.

Burial assemblages

Kaynakça

LEMBA ARCHAEOLOGICAL PROJECT, CYPRUS - Volume II.1B Excavations at Kissonerga-Mosphilia, 1979-1992

<http://www.shca.ed.ac.uk/projects/lemba/publications/kissonerga/>

<http://www.shca.ed.ac.uk/projects/lemba/>

**PRT 303/09 – KIBRIS ARKEOLOJİSİ
Prof. Dr. Vasıf Şahoğlu**

Lemba - Lakkous

Lemba – Lakkous yerleşmesi adanın batı sahilinde Baf'ın kuzeyinde yer almaktadır. E. Peltenburg tarafından kazısı yapılan bu yerleşmede I ve II olarak adlandırılan iki farklı kazı alanında çalışılmıştır.

PRT 303/09 – KIBRIS ARKEOLOJİSİ
Prof. Dr. Vasıf Şahoğlu

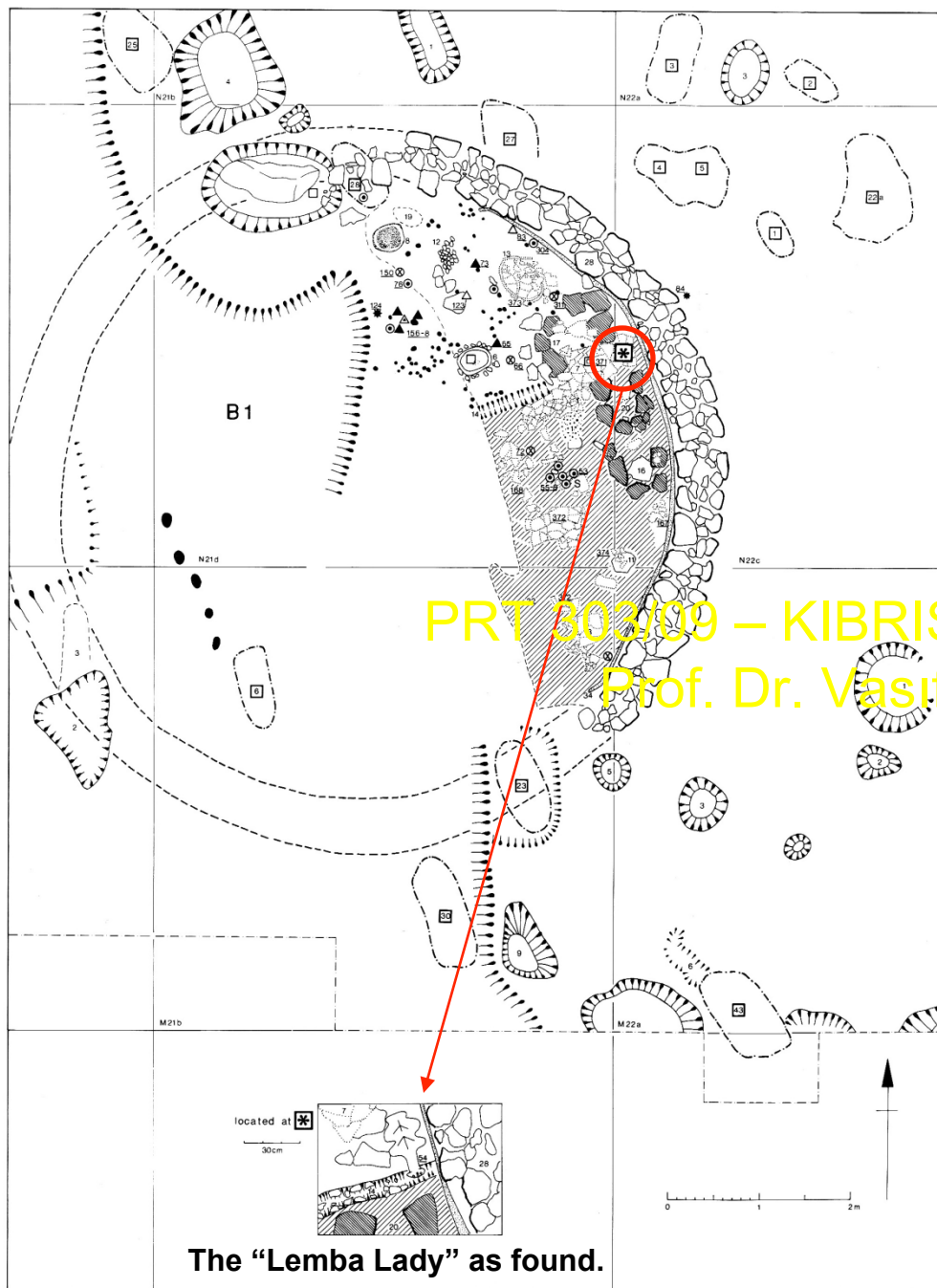
Lemba - Lakkous

Lemba'da da 3 farklı mimari tabaka tespit edilmiştir.

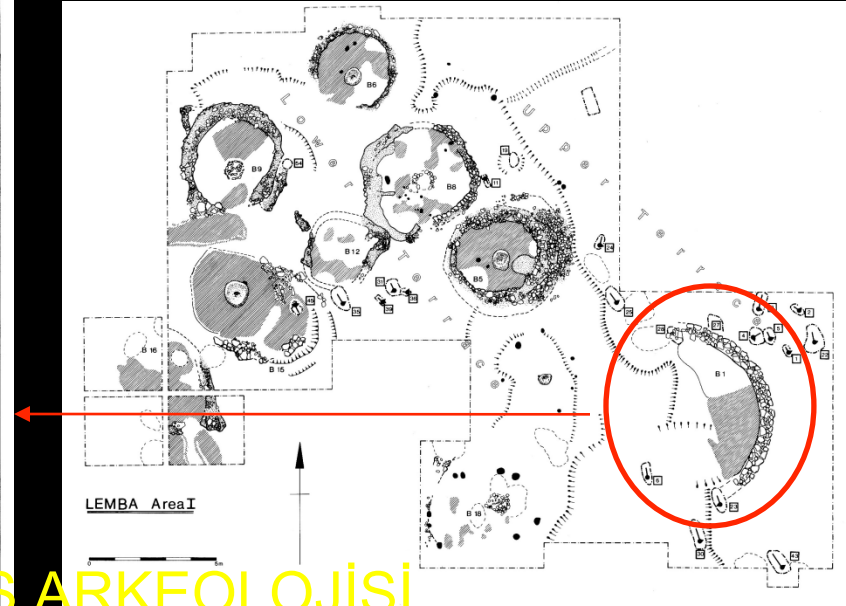
1. Tabaka: c. M.Ö. 3500 – 3000
2. Tabaka: c. M.Ö. 3400 – 2800
3. Tabaka:c. M.Ö. 2700 - 2400

Lemba-Lakkous Building 1

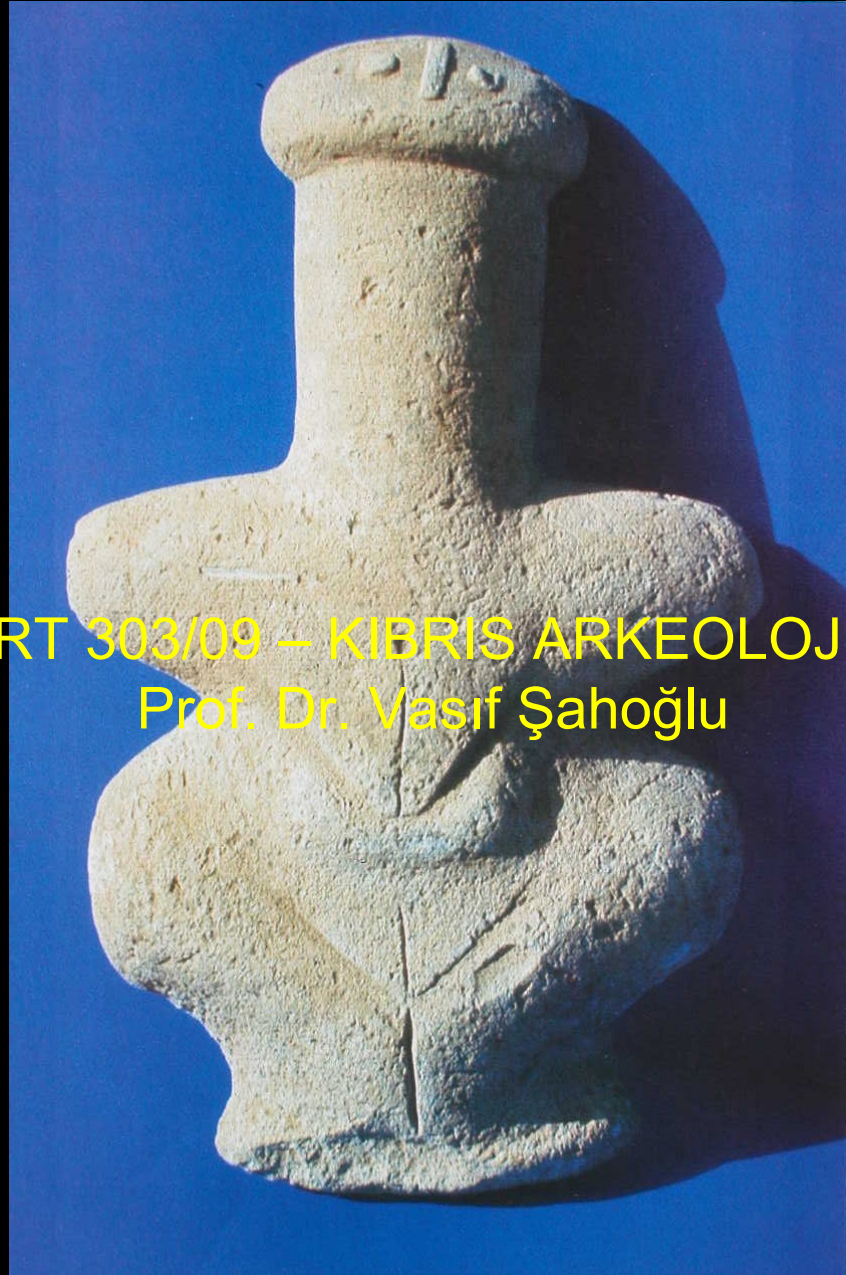
Ankara Üniversitesi
Prof. Dr. Vasıf Şahoğlu
PRT 303/09 - Arkeolojisi
00048412/25



PRT 303/09 – KIBRIS ARKEOLOJİSİ
Prof. Dr. Vasıf Şahoğlu



- Bu yapı, yerleşmenin kenarında başka bir mimari yapıyla bağlantı içerisinde olmayan yapıdır.
- Bina içerisindeki duvarlar daha kalındır ve iç bölme düzenlemeleri daha dikkatli ve kesin yapılmıştır.
- Büyük boyutlu binanın çapı 6m'dir.
- Bina içerisinde çok sayıda beyaz üzerine kırmızı boyalı seramik ve taş baltalar bulunmuştur.
- Binanın kuzeyinde bir grup mezar açığa çıkarılmıştır.
- “Lemba-Lady” olarak adlandırılan figürin bu binanın içinde ele geçmiştir.
- Bu yapı içerisinde ele geçen buluntular bunun bir takım seremonilerin gerçekleştirildiği bir yer olduğunu düşündürmektedir.



PRT 303/09 – KIBRIS ARKEOLOJİSİ
Prof. Dr. Vasıf Şahoğlu

“Lemba Lady” 1 nolu yapıda Lemba-Lakkous, h: 36 cm.

Kıbrıs Orta Kalkolitik Dönem Haç Biçimli Figürinleri



PRT 303/09 – KIBRIS ARKEOLOJİSİ
Prof. Dr. Vasıf Şahoğlu

Yialia'da ele geçen haç biçimli figürin



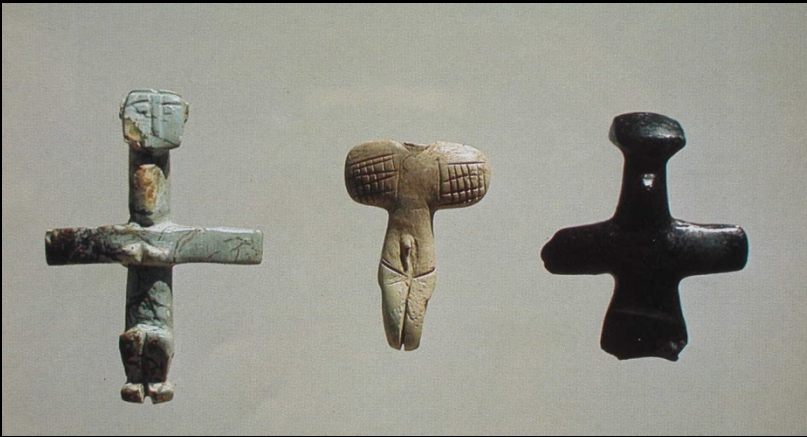
Haç biçimli figürin Getty Museum

PRT 303/09 – KIBRIS ARKEOLOJİSİ
Prof. Dr. Vasıf Şahoğlu



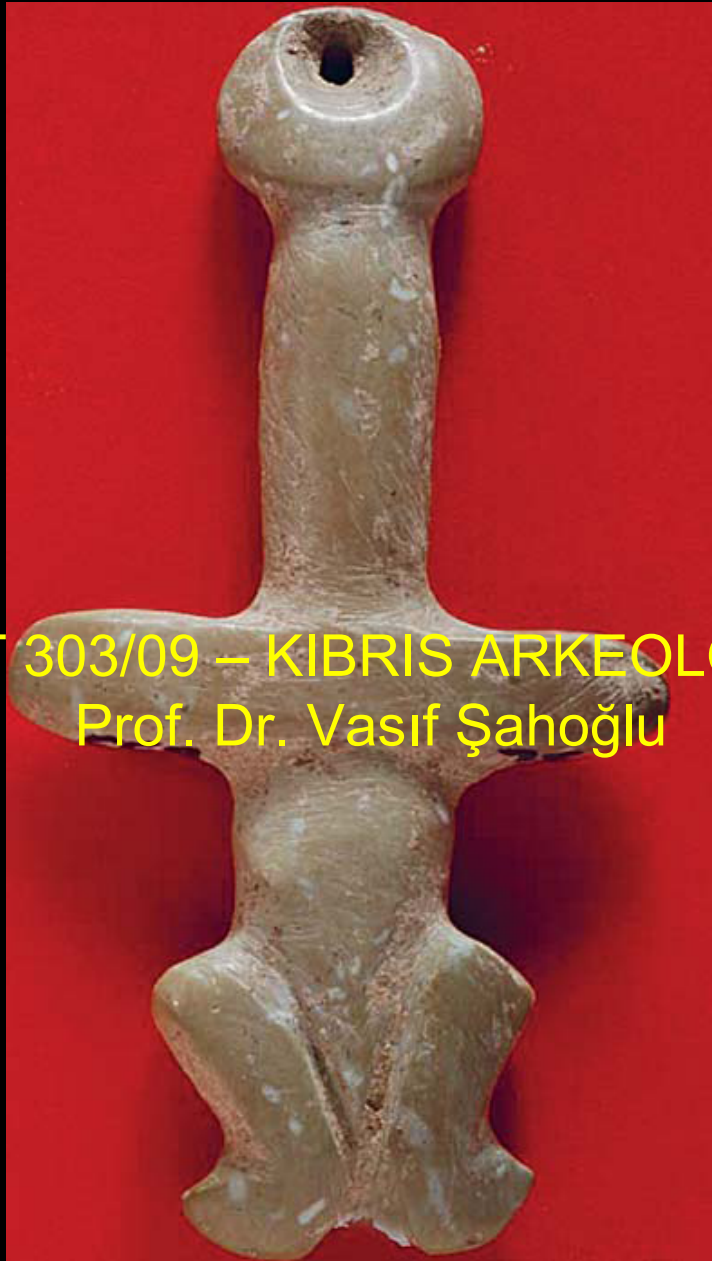


PRT 303/09 – KIBRIS ARKEOLOJİSİ
Prof. Dr. Vasıf Şahoğlu



Deniz kabuğu figürin / kolyeler işe Haç biçimli figürinler

PRT 303/09 – KIBRIS ARKEOLOJİSİ
Prof. Dr. Vasıf Şahoğlu



Souskiou’da ele geçen haç biçimli figürin

Suskiou - Laona

PRT 303/09 – KIBRIS ARKEOLOJİSİ
Prof. Dr. Vasıf Şahoğlu

Suskiou - Laona

Adanın güneybatısında sahilden içeride yer alan bu merkezin yerleşmesi de mezarlıktan biraz uzakta, Dhiarizos vadisi içerisinde yer almaktadır. Birbirlerine çok yakın konumda 3 farklı mezarlık alanından ve bunların yanındaki bir Kalkolitik Dönem yerleşmesinden oluşan bu buluntu yeri Souskiou 1-2 ve 3 Nolu mezarlık alanları olarak adlandırılmış olmasına rağmen bunların aynı yerleşmenin mezarlıkları olması gerekmektedir.

SOUSKIOU MEZARLIK VE YERLEŞİM KOMPLEKSİ

Ankara Üniversitesi
Prof. Dr. Vasıf Şahoğlu
PRT 303 Kıbrıs Arkeolojisi
00049112/25

Dhiarizos river

PRT 303/09 – KIBRIS ARKEOLOJİSİ

Prof. Dr. Vasıf Şahoğlu

Souskiou-Laona

Souskiou-Vathyrkakas

Data SIO, NOAA, U.S. Navy, NGA, GEBCO
Image © 2011 DigitalGlobe

©2007 Google™

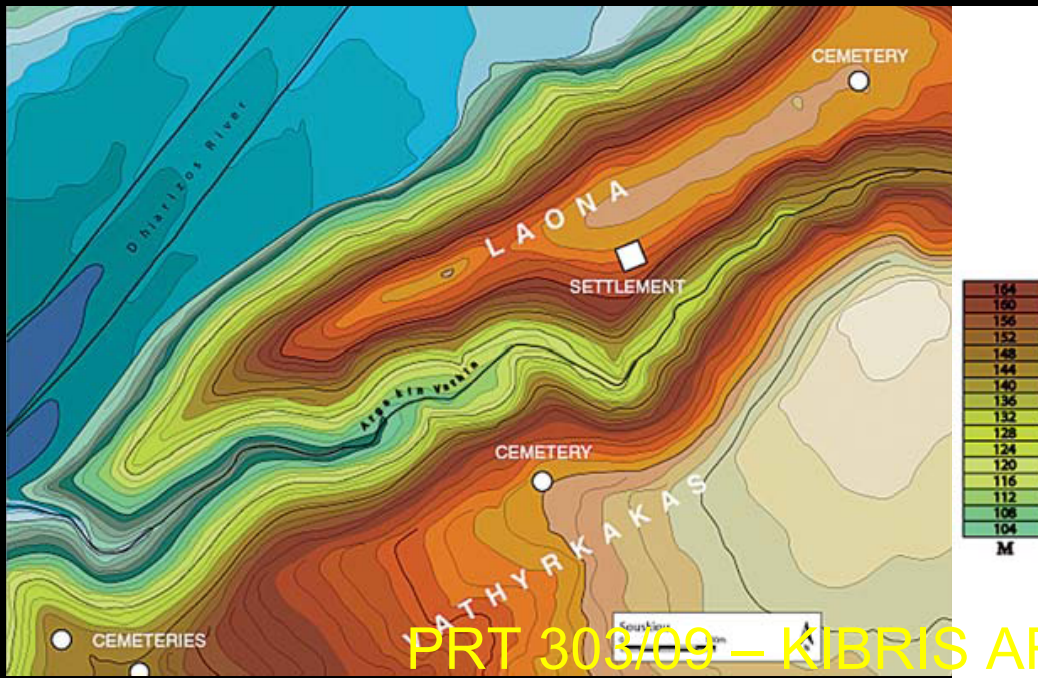
2323 m

Pointer 34°42'55.40" N 32°35'37.93" E elev 150 m

Streaming ||||| 100%

Eye alt 7.21 km





PRT 303/09 – KIBRIS ARKEOLOJİSİ

Prof. Dr. Vasıf Şahoğlu



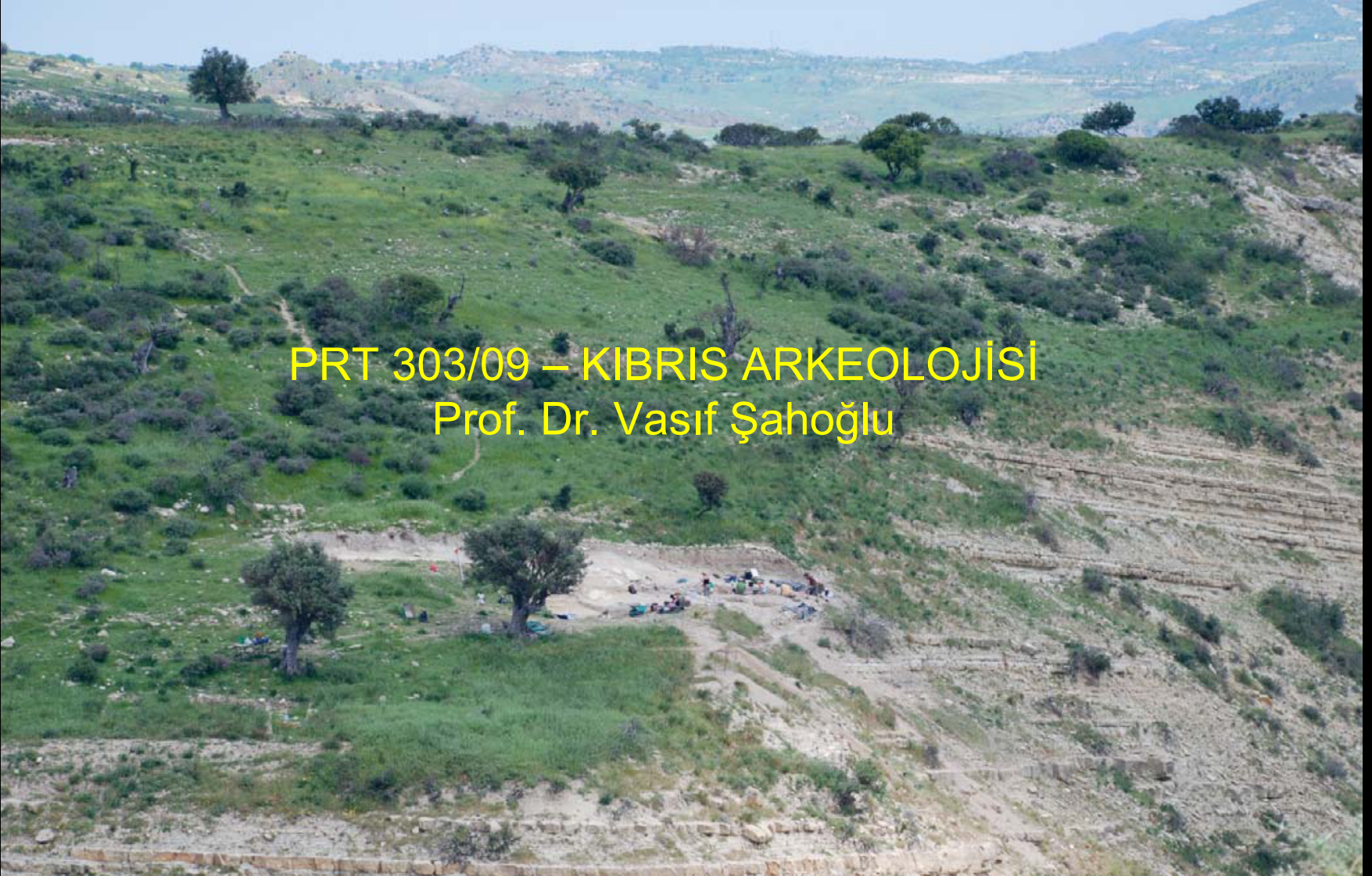
- Souskiou kompleksi 4 mezarlık ve bunlarla bağlantılı yerleşimlerden oluşmaktadır.
- Bu kompleks Dhiarizos vadisinin girişine yakın bir yerde konumlanmıştır. Bu vadi çeşitli yerleşimleri de içermektedir.
- Bu kompleks metal, fayans gibi daha sonraki dönemlerde Mosphilia'da görülen malzemeler içermektedir.
- Bu alanda çok sayıda haç biçimli figürin ve seramik örnekleri çıkmıştır.

ORTA KALKOLİTİK

Souskiou-Laona Yerleşimi Kazısı

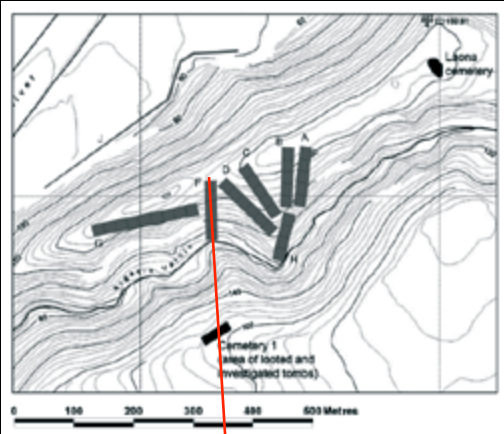
Ankara Üniversitesi
Prof. Dr. Vasıf Şahoğlu
PRT 303 Kıbrıs Arkeolojisi
00049412/25

PRT 303/09 – KIBRIS ARKEOLOJİSİ
Prof. Dr. Vasıf Şahoğlu

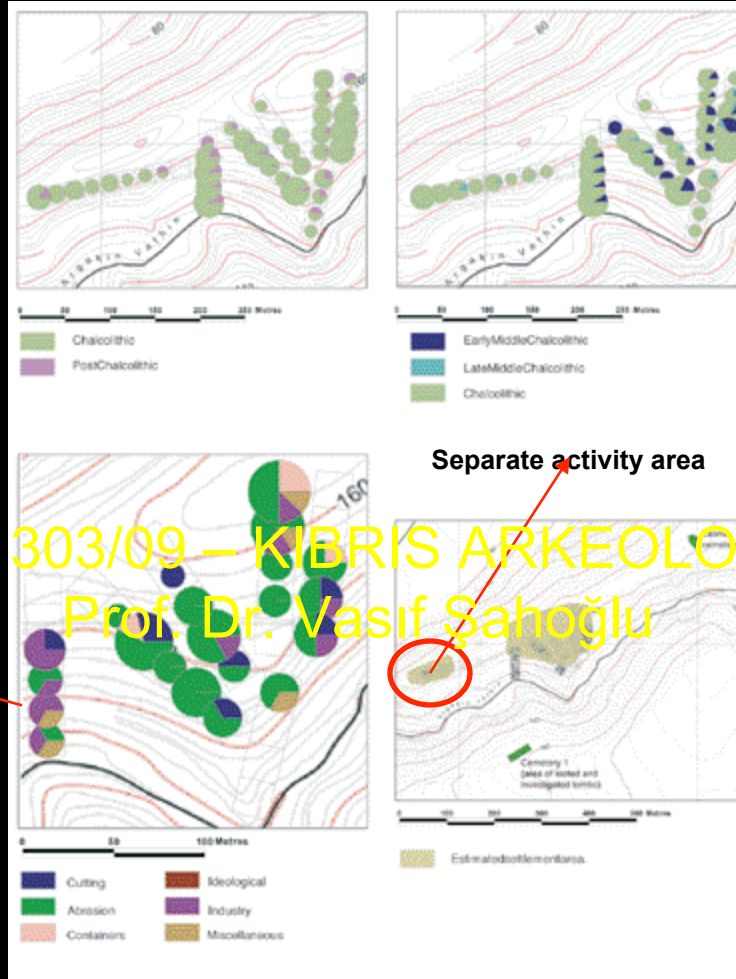




Suskiou - Laona

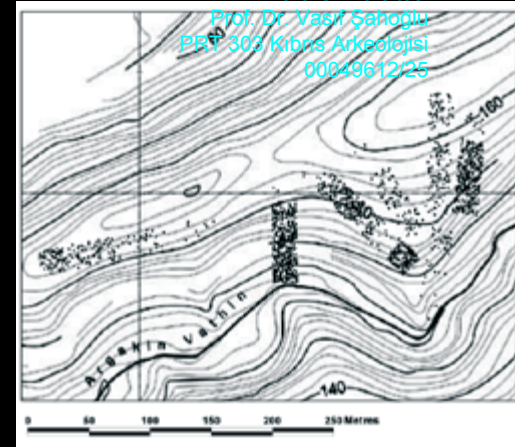


Survey kesitleri

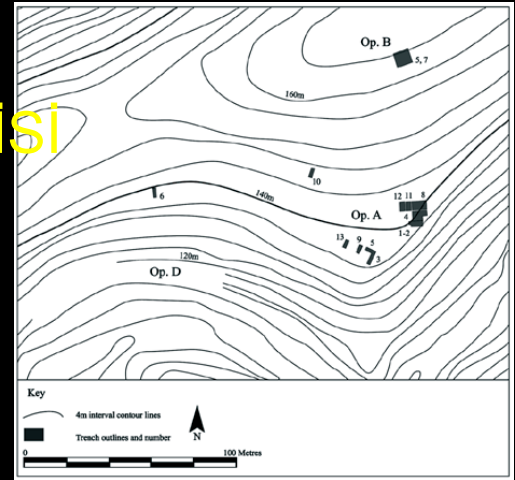


Separate activity area

Laona yerleşimi survey alanları



Seramik parçaları



Kazı alanları

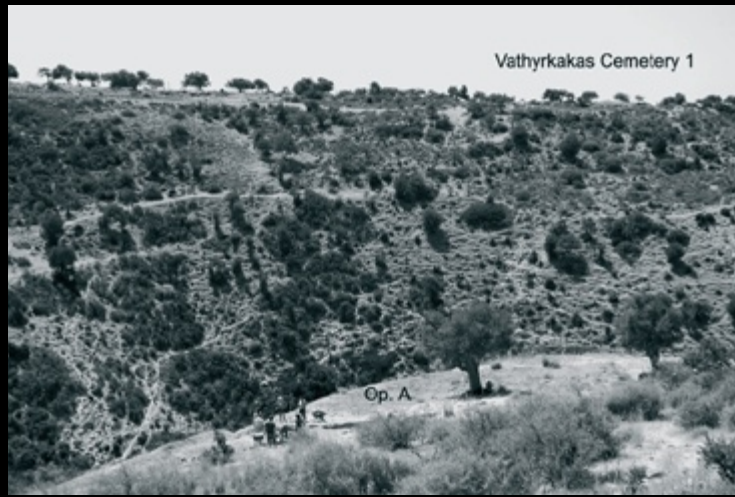


Pikrolit üretim artıkları ve diğer üretim malzemeleri

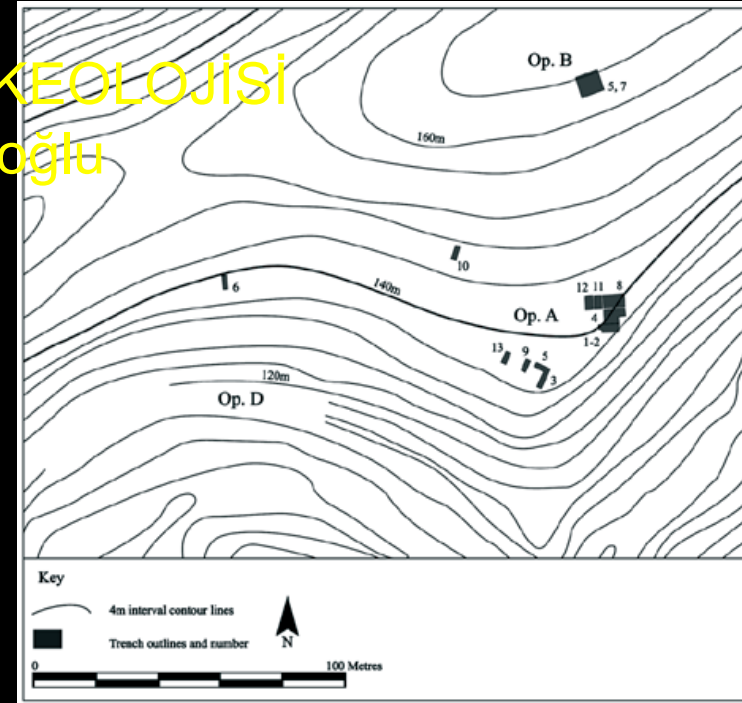
PRT 303/09 – KIBRIS ARKEOLOJİSİ
Prof. Dr. Vasıf Şahoğlu

SOUSKIOU-LAONA YERLEŞİMİ

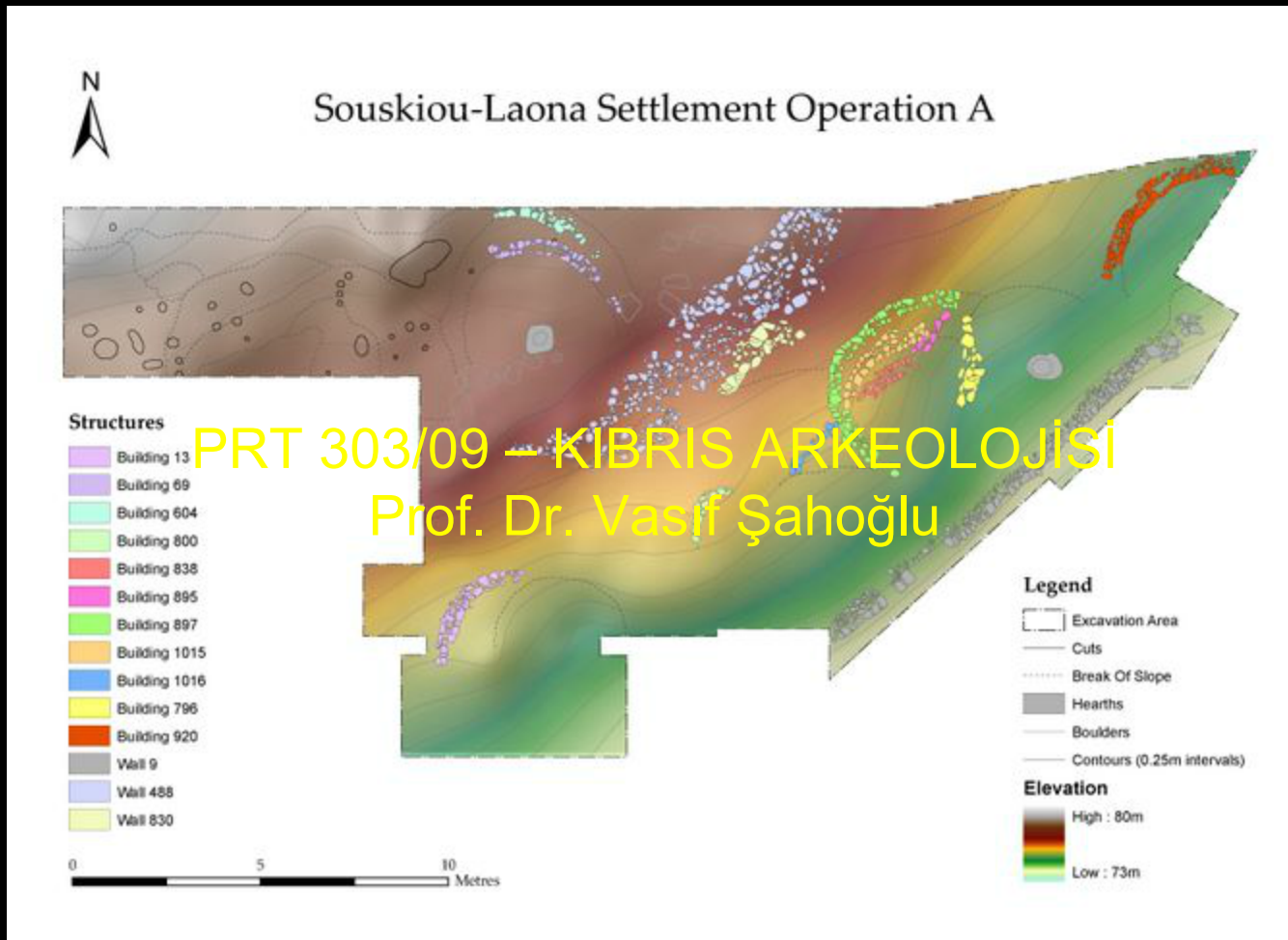
- Yerleşim yaklaşık 2.2 hektardır
- Yerleşim Orta Kalkolitiğe geçiş döneminden itibaren iskan görmüştür.



PRT 303/09 – KIBRIS ARKEOLOJİSİ
Prof. Dr. Vasıf Şahoğlu



Suskiou - Laona



Suskiou - Laona



PRT 303/09 – KIBRIS ARKEOLOJİSİ Prof. Dr. Vasıf Şahoğlu

Souskiou Laona yerleşiminden
yapılar





Ünik figürin B.34 (h. 3.6cm)
yanında 7 tane deniz kabuğu
kolye tanesi ve çakmaktaşı
örnekleriyle bulunmuştur.



B. 34 (h=2.5 cm) Yılan biçimli
bakır eşya.

Bu tür süs eşyalarının
yerleşimde bulunması çok tipik
değildir.



B. 34'ün üzerinde bulunan
haç biçimli figürin.



34 Nolu Bina

PRT 303/09 – KIBRIS ARKEOLOJİSİ
Prof. Dr. Vasıf Şahoğlu



PRT 303/09 – KIBRIS ARKEOLOJİSİ
Prof. Dr. Vasıf Şahoğlu

Souskiou-Laona yerleşiminin batı kenarı. Okun olduğu alan 800 ve 915 nolu yapıları içermektedir. Bu alanda çok sayıda pikrolit üretim artığı işlik alanını göstermektedir.

Suskiou - Laona



PRT 303/09 – KIBRIS ARKEOLOJİSİ
Prof. Dr. Vasıf Şahoğlu



İşlenmemiş pikrolit örnekleri (sol) Kısmen işlenmiş haç biçimli figürin (sağ),
Souskiou-Laona

Suskiou - Laona

PRT 303/09 – KIBRIS ARKEOLOJİSİ
Prof. Dr. Vasıf Şahoğlu

0 1 cm

Pikrolit haç biçimli figürinin üst yarısı. Baş üzerinde hala daha işleme izleri vardır. Ht. 3.6 cm.



PRT 303/09 – KIBRIS ARKEOLOJİSİ
Prof. Dr. Vasıf Şahoğlu

Zoomorfik figürin, Souskiou-Vathyrkakas



PRT 303/09 – KIBRIS ARKEOLOJİSİ
Prof. Dr. Vasıf Şahoğlu

**Anthropomorfik / Zoomorfik figürin, Olasılıkla
Souskiou-Vathyrkakas'da bulunmuştur.
Hadjiprodomou Koleksiyonu, St. Barnabas
Museum, Magosa.**

ORTA KALKOLİTİK SOUSKIOU-LAONA MEZARLIĞI

Ankara Üniversitesi
Prof. Dr. Vasıf Şahoğlu
PRT 303 Kıbrıs Arkeolojisi
00050612/25



PRT 303/09 – KIBRIS ARKEOLOJİSİ
Prof. Dr. Vasıf Şahoğlu



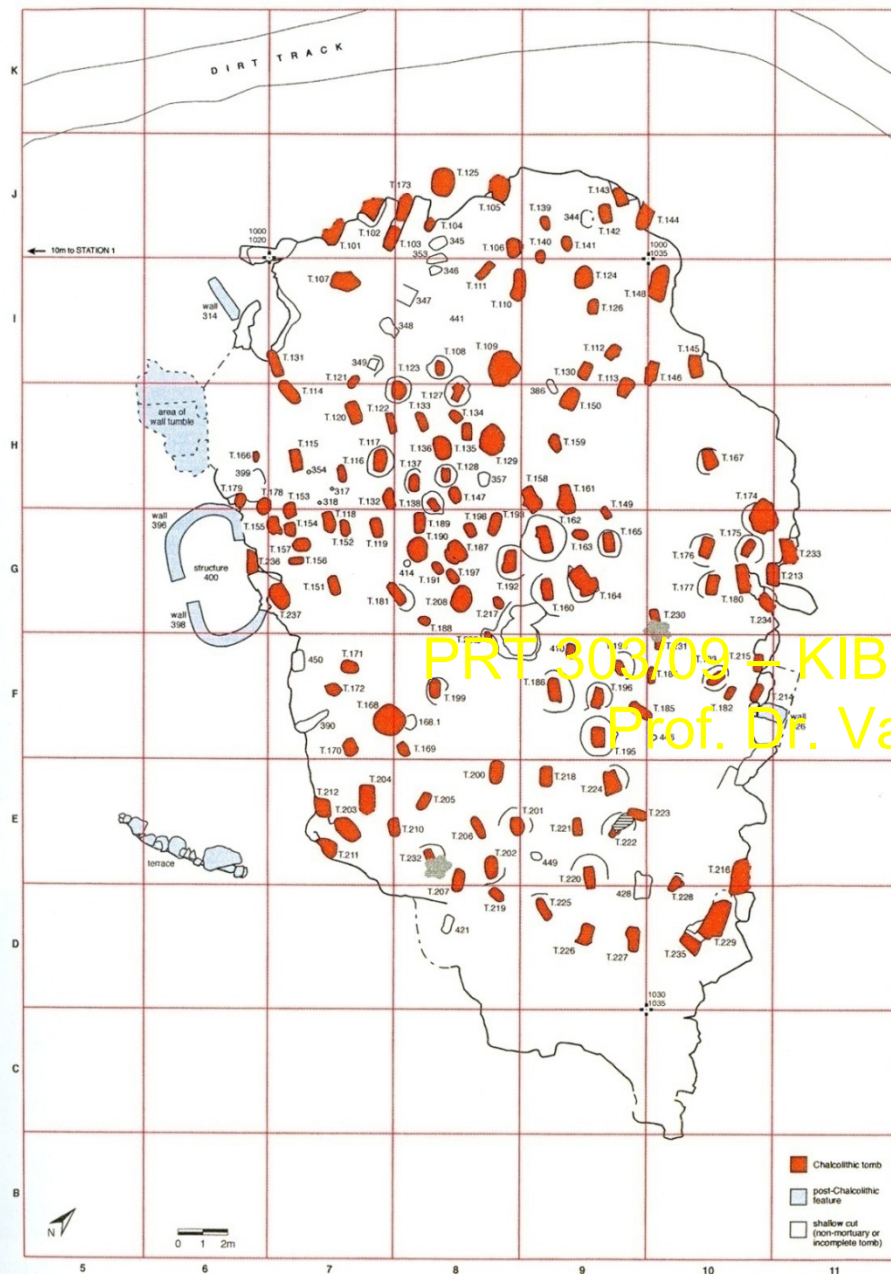
Suskiou - Laona

PRT 303/09 – KIBRIS ARKEOLOJİSİ
Prof. Dr. Vasıf Şahoğlu

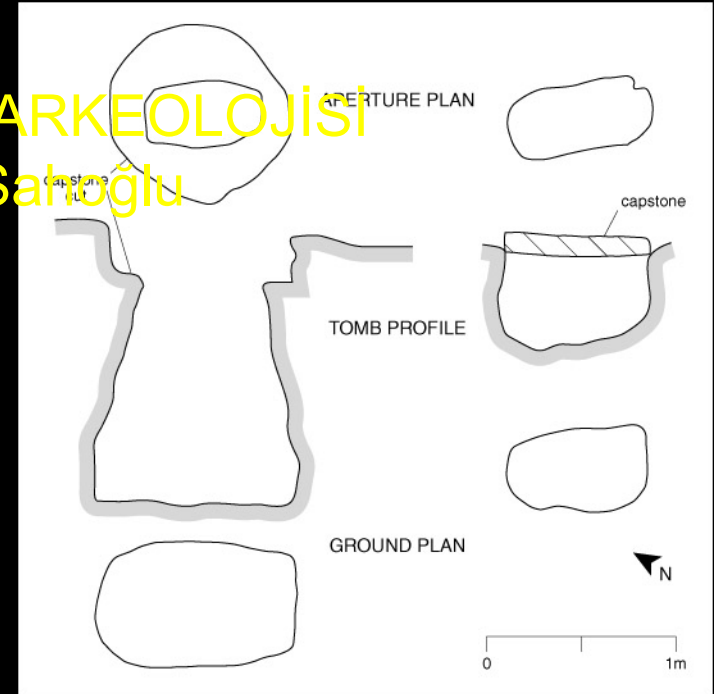


- Mezarlıklar Souskiou-Vathyrkakas örneklerinden daha basittir;
- Ölü gömme sistemi Souskiou-Vathyrkakas benzeridir;
- Anakayaya kazılan şişe şeklindeki çukurların üst kısımları kapak taşlarıyla örtülmektedir.

PRT 303/09 - KIBRIS ARKEOLOJİSİ
Prof. Dr. Vasıf Şahoğlu

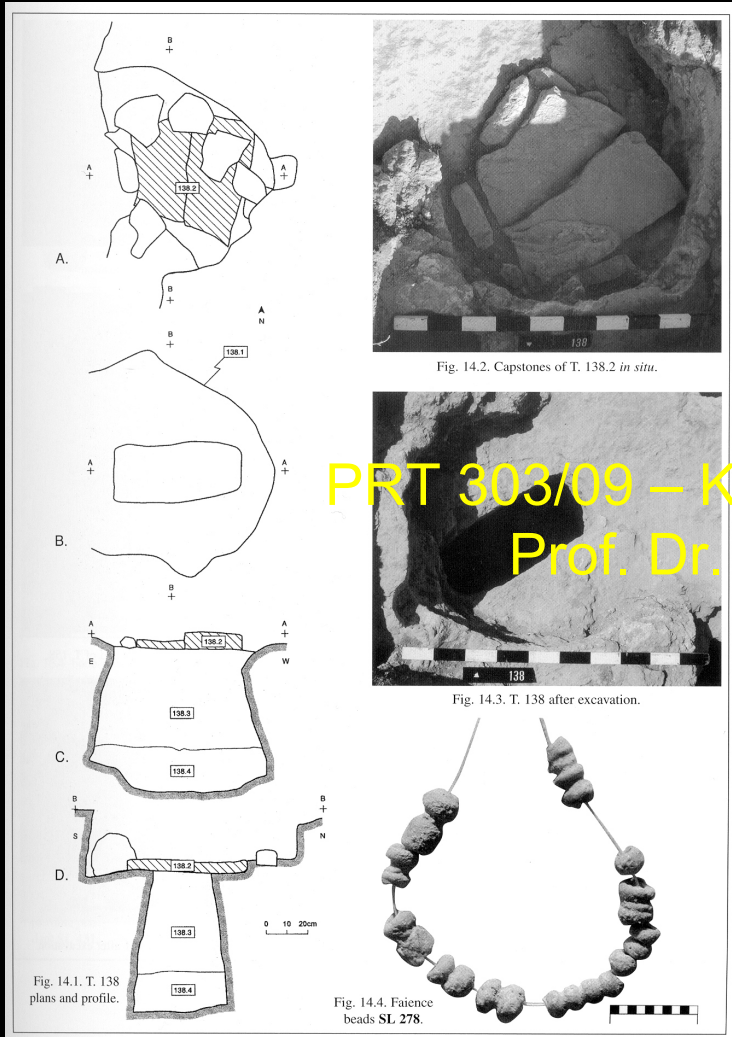


Plan of Souskiou-Laona at the end of the 2004 season.

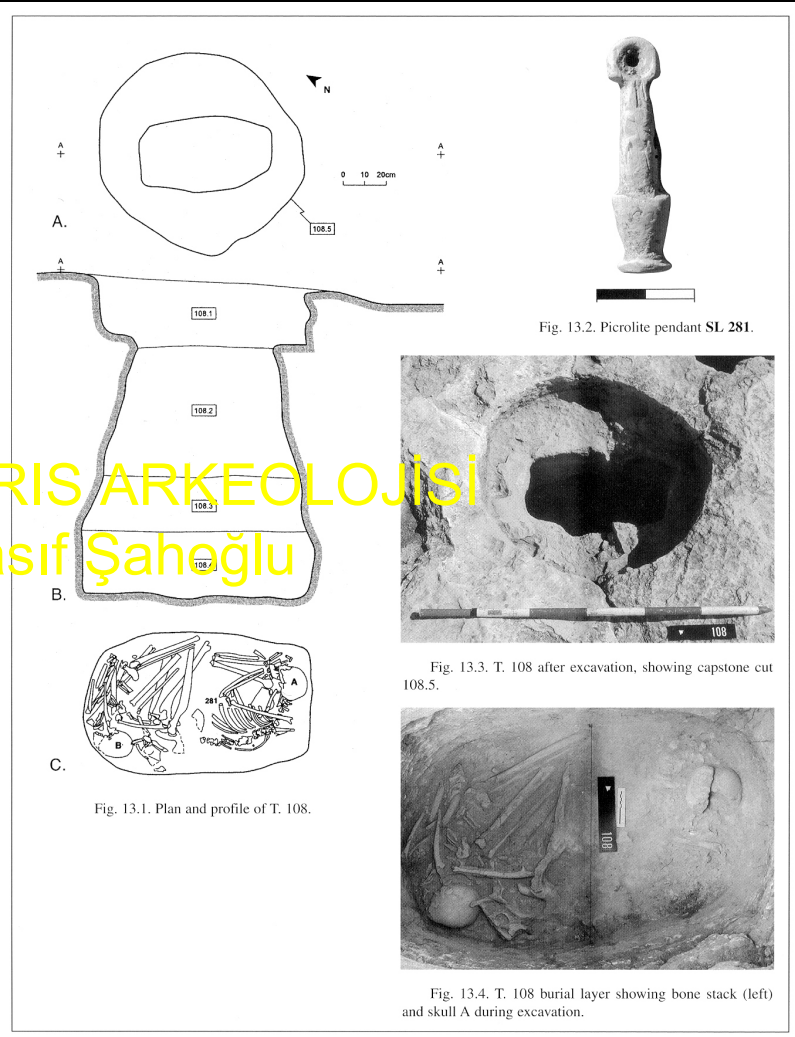


Souskiou-Laona Mezarlık

Suskiou - Laona



PRT 303/09 – KIBRIS ARKEOLOJİSİ
Prof. Dr. Vasıf Şahoğlu



Suskiou - Laona

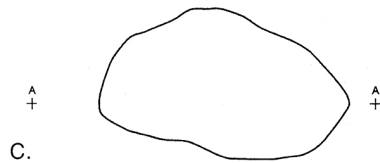
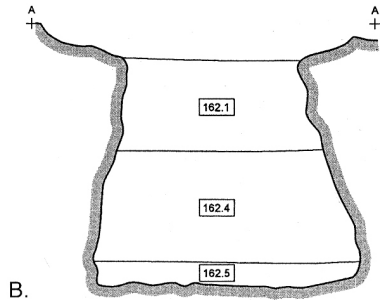
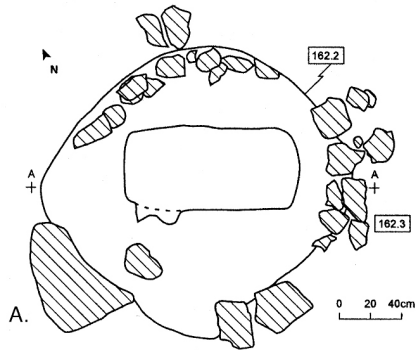


Fig. 17.1. T. 162 plans and sections.

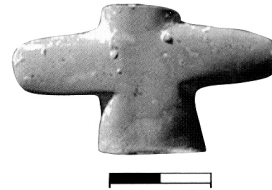


Fig. 17.3. picrolite pendant fragment SL 341.



Fig. 17.2. T. 162 before excavation showing circular capstone cut (162.2) and placement stones (162.3) *in situ*.

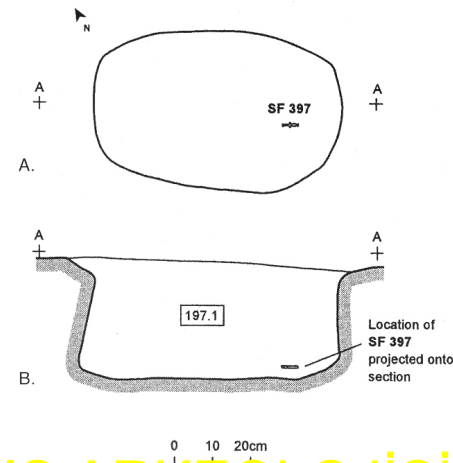


Fig. 18.1. T. 197 plan and section.



Fig. 18.2. picrolite pendant SL 397.



Fig. 18.3. T. 197 after excavation.

PRT 303/09 – KIBRIS ARKEOLOJİSİ
Prof. Dr. Vasıf Şahoğlu

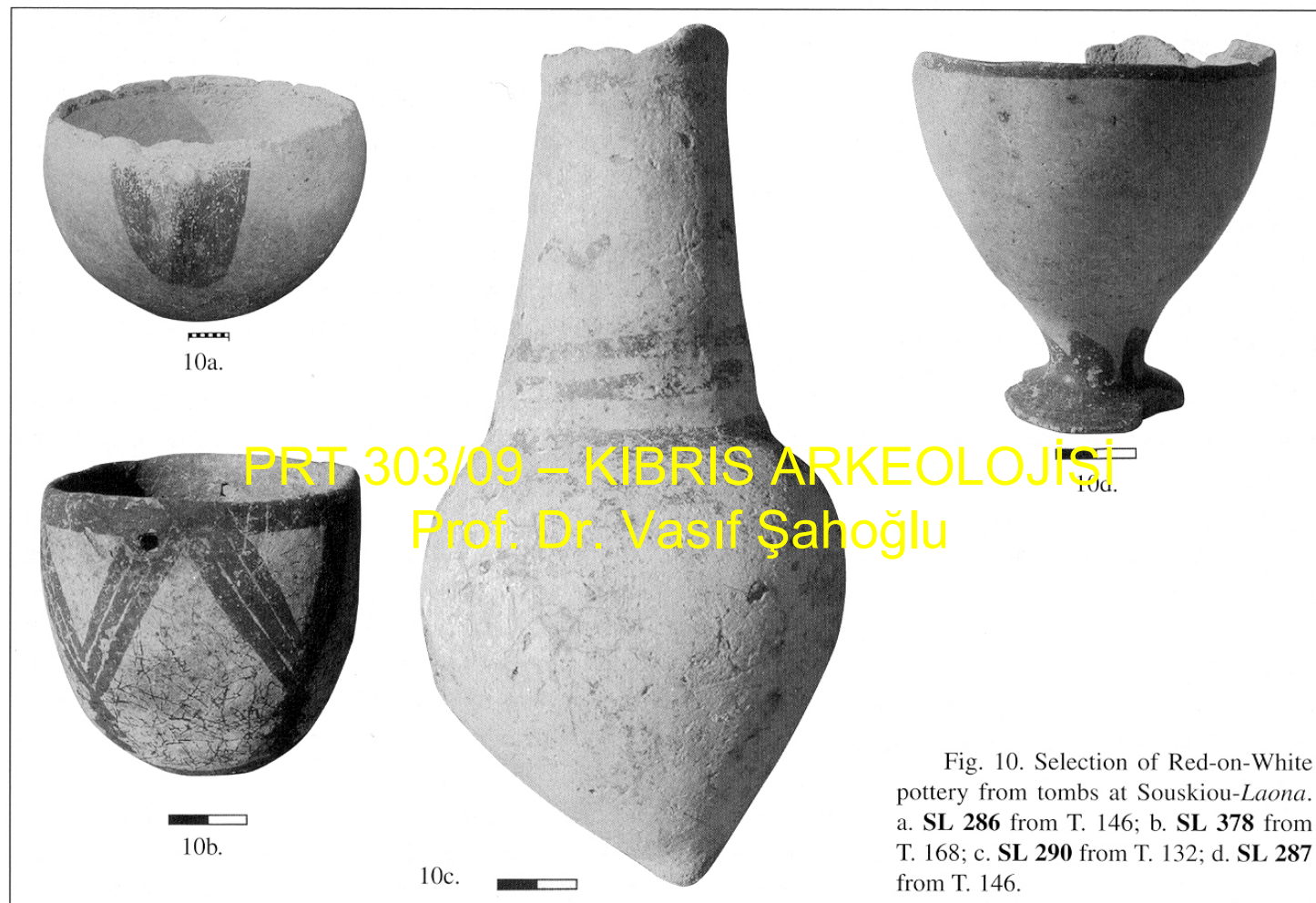
- Mezarlarda toplu halde yapılmış gömüler vardır.
- Mezarlıkta hem tekil hem de ikinci gömüler görülüyor.

PRT 303/09 – KIBRIS ARKEOLOJİSİ
Prof. Dr. Vasıf Şahoğlu

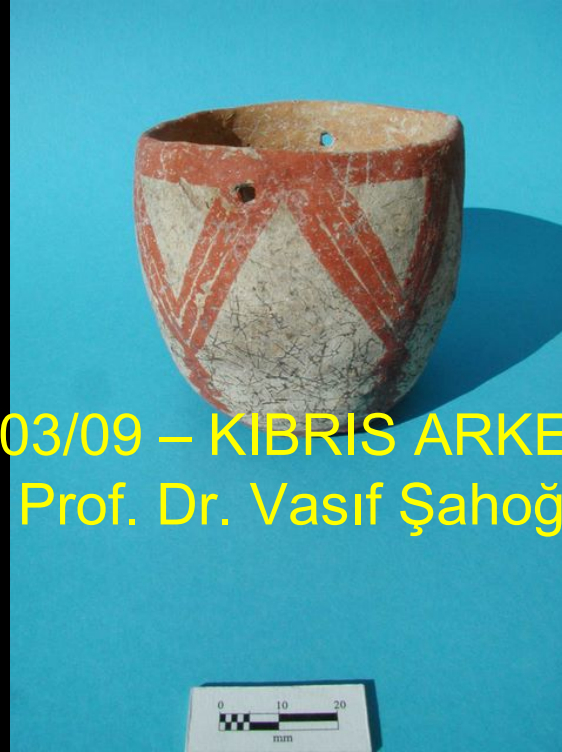


192 Nolu mezar kazının farklı aşamalarında

Suskiou - Laona



Suskiou - Laona



PRT 303/09 – KIBRIS ARKEOLOJİSİ
Prof. Dr. Vasıf Şahoğlu

Souskiou-Laona mezarlığında beyaz üzerine kırmızı boyalı seramik örnekleri

PRT 303/09 – KIBRIS ARKEOLOJİSİ
Prof. Dr. Vasıf Şahoğlu

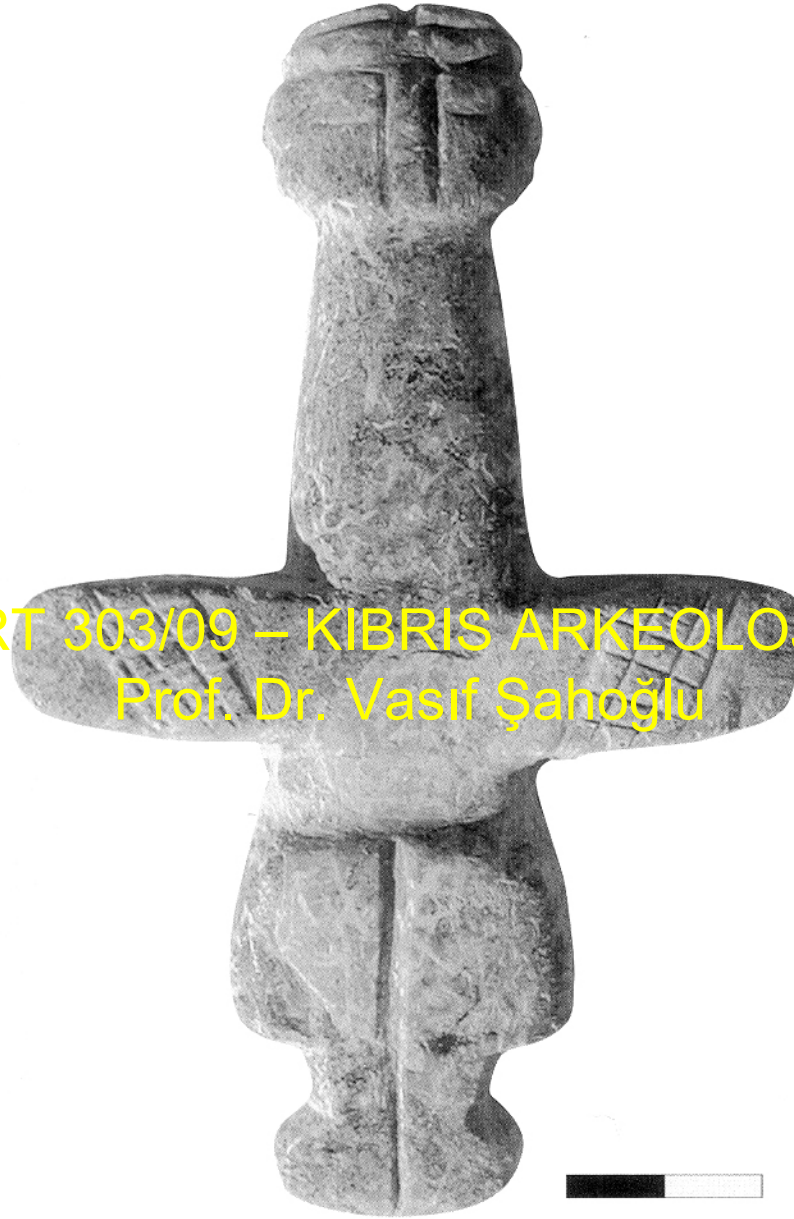


Fig. 11. Picrolite figurine **SL 345** from ledge 168. 1 adjacent to T. 168.

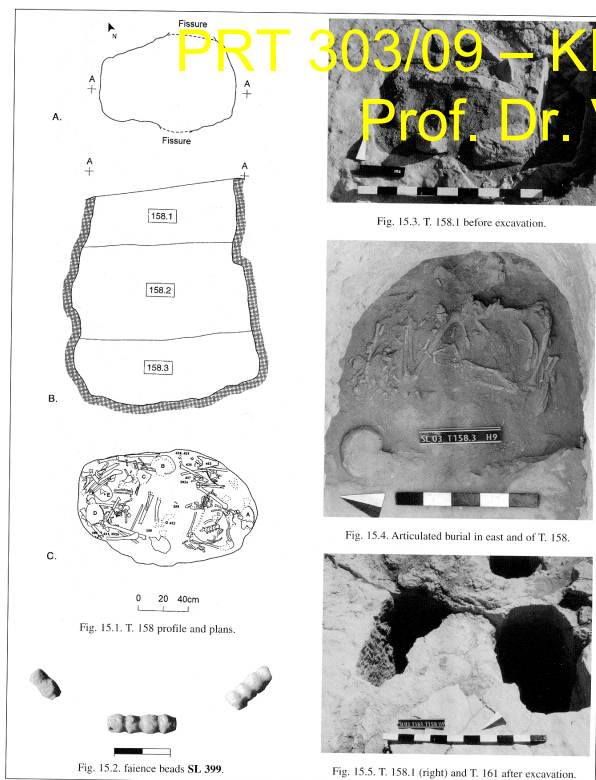
Mezar 158, Souskiou-Laona



PRT 303/09 – KIBRIS ARKEOLOJİSİ

Prof. Dr. Vasıf Şahoğlu

- Anakaya içerisinde c. 1.50m derinlikte açılan çukurlar;
- Mezarın doğu ucunda bulunan bir iskeletin kolları ve bacakları kıvrıktır. İskelet sırt üstü sağ tarafına yatırılmıştır. (Bu pozisyon mezarlık içerisinde standarttır);
- Mezar içerisindeki iki iskelet yığını 4 erişkin ve bir genç kemiği içermektedir.
- Mezar eşyaları hem ana gömü ile hem de kemik yığınlarıyla bağlantılı olarak ele geçmiştir.



Mezar 158, Souskiou-Laona

- Ünik 3 ayaklı beyaz üzerine kırmızı boyalı bir şişe;
- Bakır buluntular;
- Fayans boncuklar;
- Pikrolit pendentifler;
- Deniz kabuğu kolye taneleri;
- Yontmataş aletler.



Fig. 16.1. picrolite pendant SL 407.



Fig. 16.2. copper spiral SL 428.



Fig. 16.3. copper object SL 429.



Fig. 16.4. bone pendant SL 430.



Fig. 16.6. pebble SL 432.

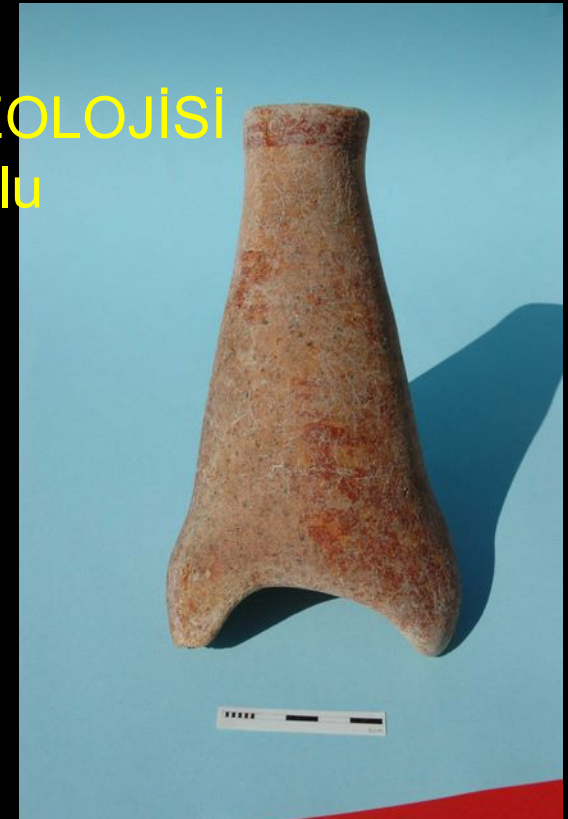


Fig. 16.5. picrolite pendant SL 431.



Fig. 16.7. Red-on-White tripod flask SL 452.

PRT 303/09 – KIBRIS ARKEOLOJİSİ
Prof. Dr. Vasıf Şahoğlu



Mezar 158, Souskiou-Laona

Ankara Üniversitesi
Prof. Dr. Vasıf Şahoğlu
PRT 303 Kıbrıs Arkeolojisi
00051712/25



PRT 303/09 – KIBRIS ARKEOLOJİSİ

Denizkabağı kolye taneleri

Fayans boncuklar

Prof. Dr. Vasıf Şahoğlu



Bakır spiral

Suskiou - Laona



PRT 303/09 – KIBRIS ARKEOLOJİSİ
Prof. Dr. Vasıf Şahoğlu

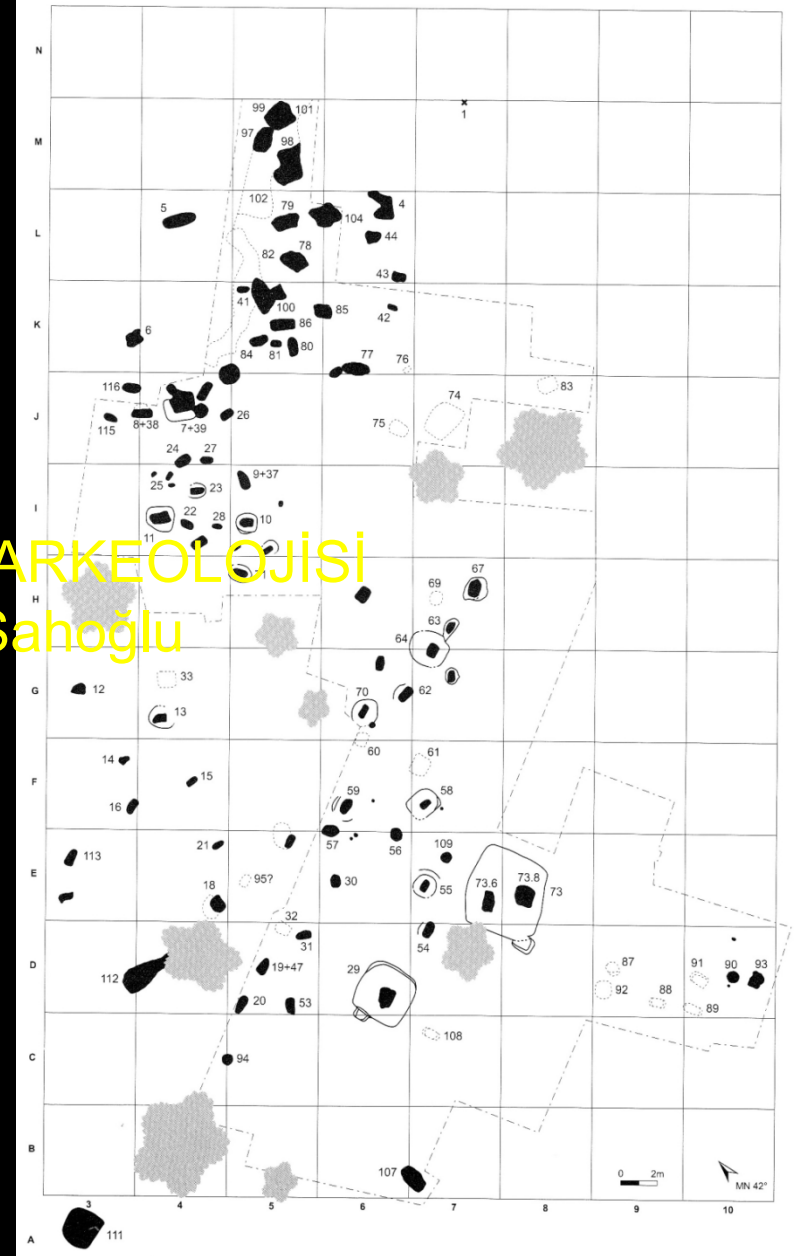
ORTA KALKOLİTİK

Souskiou-Vathyrkakas Mezarlığı 1

Ankara Üniversitesi
Prof. Dr. Vasıf Şahoğlu
PRT 303 Kıbrıs Arkeolojisi
00051912/25



PRT 303/09 – KIBRIS ARKEOLOJİSİ
Prof. Dr. Vasıf Şahoğlu



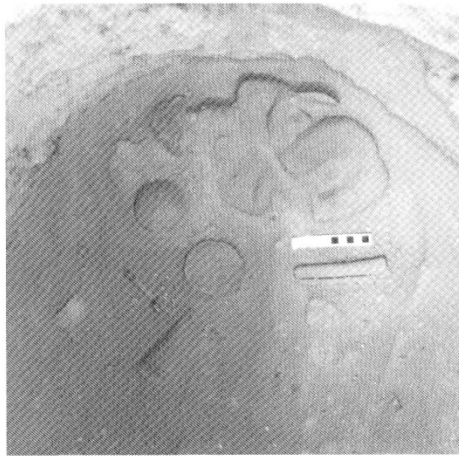
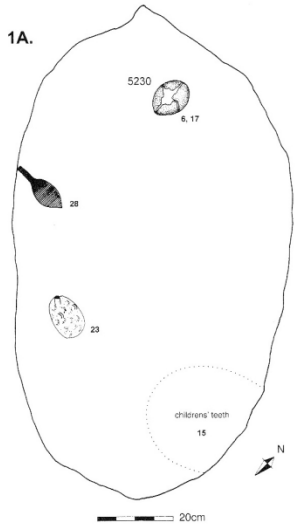
- **Souskiou-Vathyrkakas** üç mezarlık alanından oluşmaktadır
- **1 nolu mezarlıkta, yaklaşık 100 kayaya oyulmuş çukur, kuyu, çan biçimli ve kare formlu mezar tespit edilmiştir. Orta Kalkolitik mezarları 1800 m²lik bir alanda kazılmıştır;**
- **73 nolu mezar boyutları, tamamlanışı ve ölü gömme adetleri açısından önemlidir.**
 - **Bu mezar, mezarlık alanındaki diğer mezarlardan yedi kat daha büyüktür.**
 - **Üstteki çukur 2.50m derinliğindedir.**
 - **Mezar kompleksi içerisinde iki çukur bulunmaktadır.**

PRT 303/09 – KIBRIS ARKEOLOJİSİ
Prof. Dr. Vasıf Şahoğlu



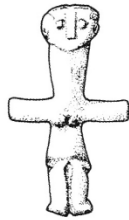
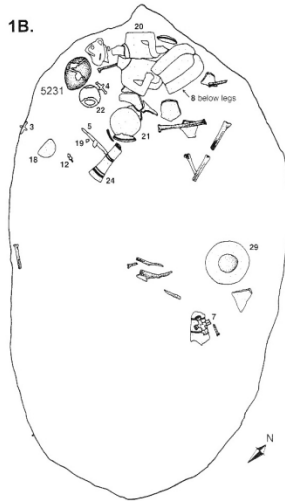
TOMB 86

1A.



2. Detail of anthropomorphic vessel SVP 86/20 *in situ*.

1B.



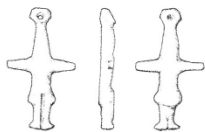
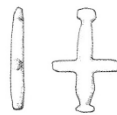
3. SVP 86/1 (1:1)



4. SVP 86/2



5. SVP 86/3 (1:2)



6. SVP 86/6 (1:2)



7. SVP 86/4

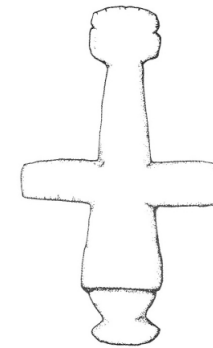
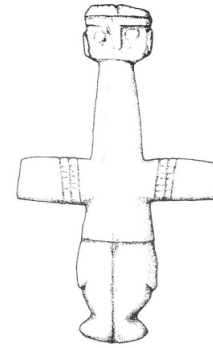


8. SVP 86/7

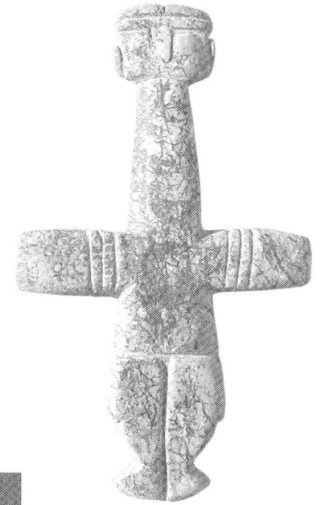
Suskiou - Vathyrakas

Ankara Üniversitesi
Prof. Dr. Vasıf Şahoğlu
Eskiçağ ve Kibris Arkeolojisi
00052112/25

TOMB 86



1. SVP 86/5 (1:2)



2. SVP 86/8



3. SVP 86/9



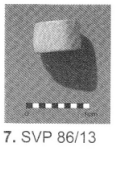
4. SVP 86/10



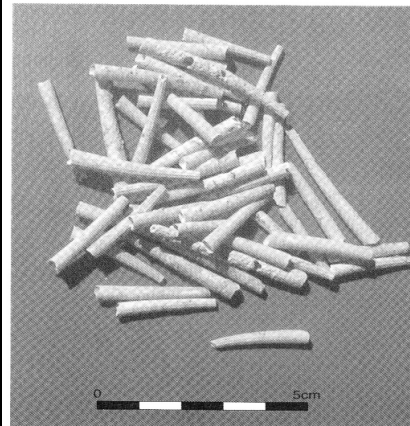
5. SVP 86/11



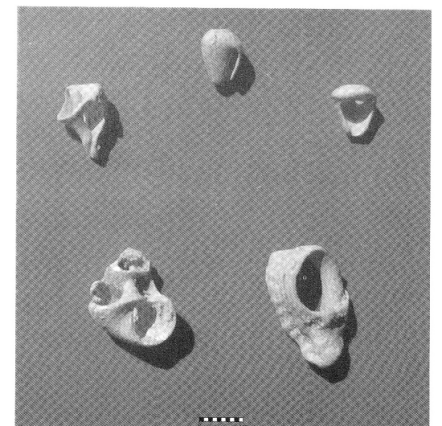
6. SVP 86/12



7. SVP 86/13



8. SVP 86/14

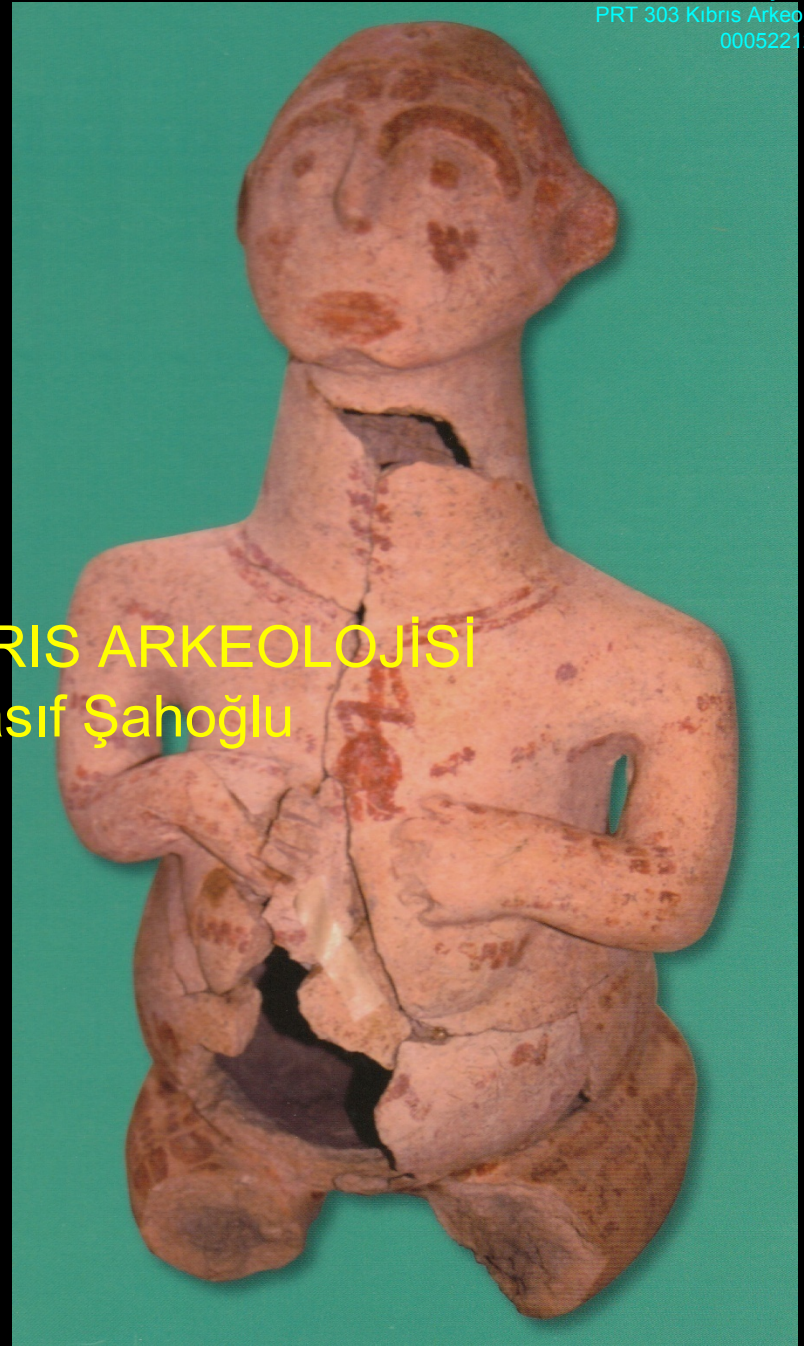


9. SVP 86/15-19

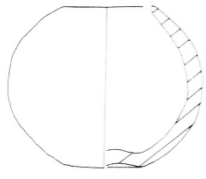


PRT 303/09 – KIBRIS ARKEOLOJİSİ
Prof. Dr. Vasıf Şahoğlu

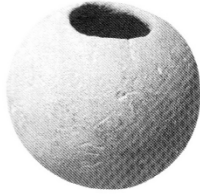
Mezar 86, Suskiou Vathyrkakas



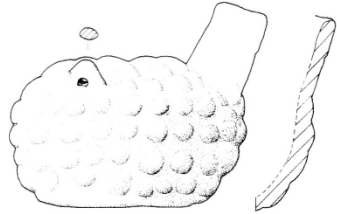
TOMB 86



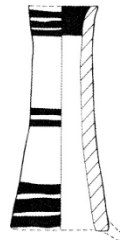
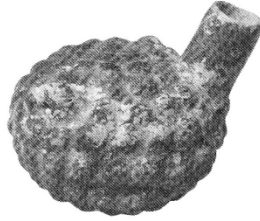
1. SVP 86/22 (1:2)



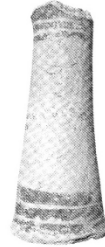
2. SVP 86/26 (1:2)



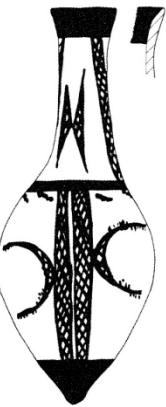
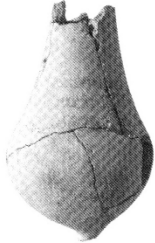
3. SVP 86/23 (1:3)



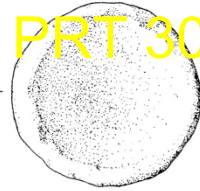
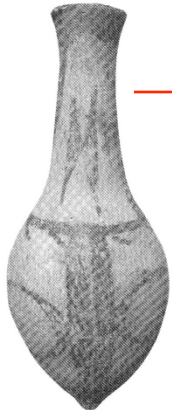
4. SVP 86/24 (1:3)



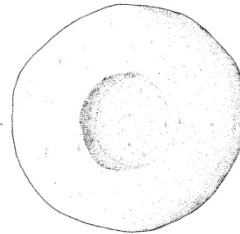
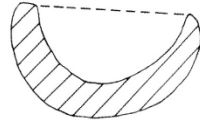
5. SVP 86/25 (1:4)



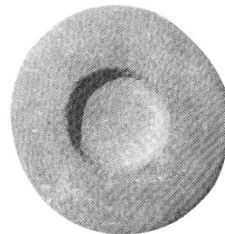
7. SVP 86/28 (1:4)



6. SVP 86/27 (1:2)



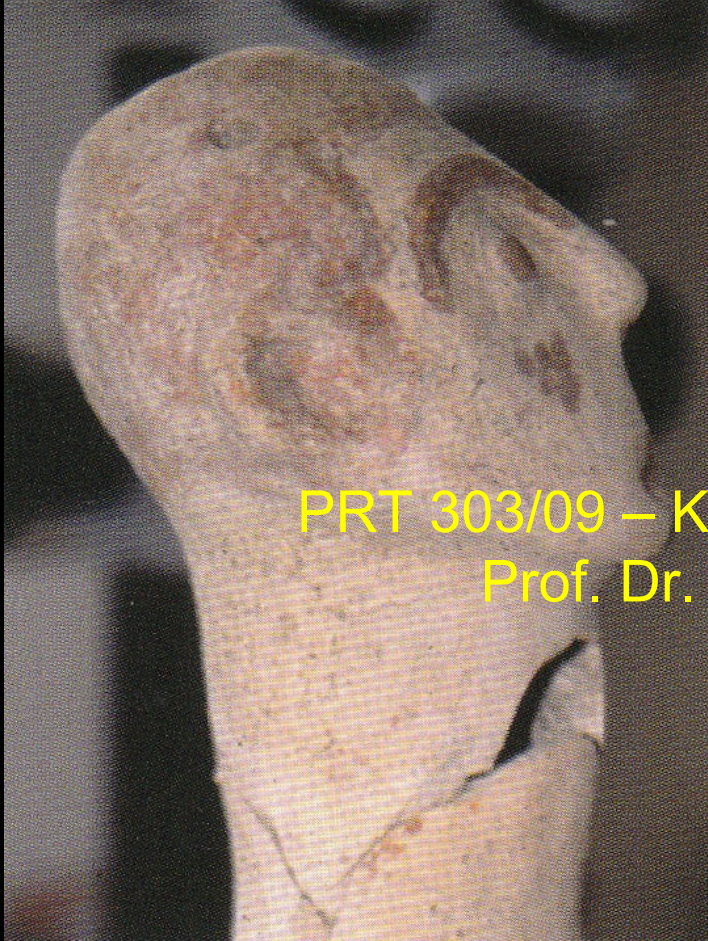
8. SVP 86/29 (1:3)



PRT 303/09 – KIBRIS ARKEOLOJİSİ
Prof. Dr. Vasıf Şahoğlu

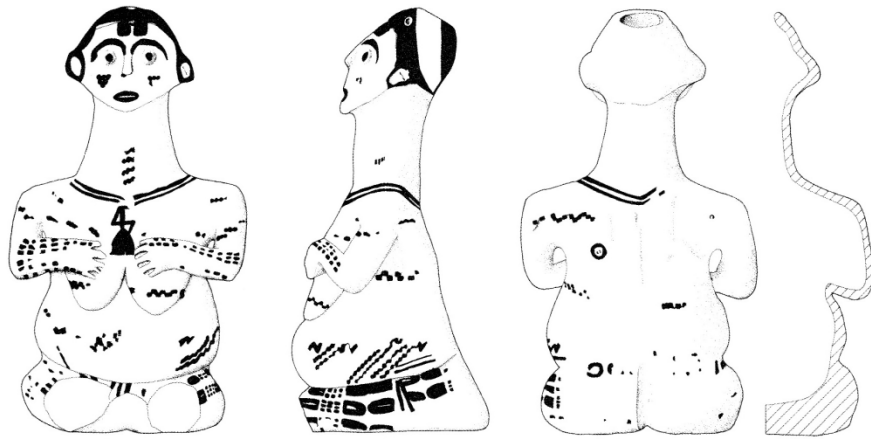


Suskiou - Vathyrkakas

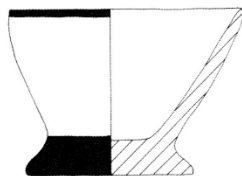


PRT 303/09 – KIBRIS ARKEOLOJİSİ
Prof. Dr. Vasıf Şahoğlu





1. SVP 86/20 (1:3)



2. SVP 86/21 (1:3)

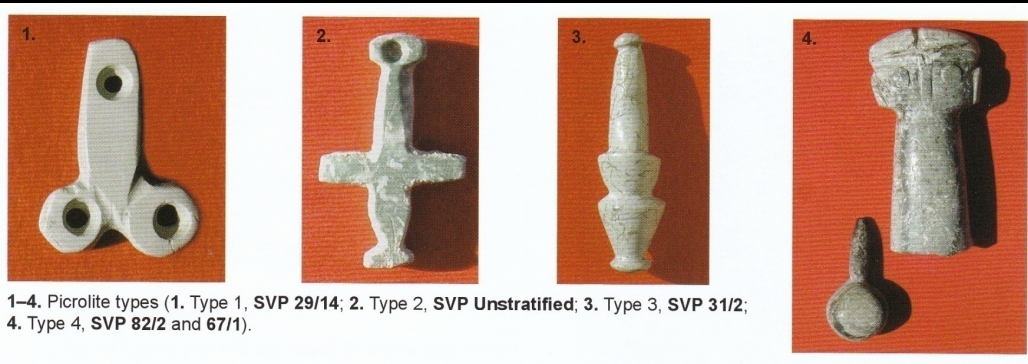


PRT 303/09 – KIBRIS ARKEOLOJİSİ
Prof. Dr. Vasıf Şahoğlu





Seramik üzerine boya ile yapılmış
insan figürü Souskiou-
Vathyrkakas, Mezar 73.



Kaynakça

PRT 303/09 – KIBRIS ARKEOLOJİSİ
Prof. Dr. Vasıf Şahoğlu

